

Türkiye Madencilik Bilimsel ve Teknik 5. Kongresi

- G İ R İ Ő

Maden Mühendisleri Odasınca her iki yılda bir düzenlenmekte olan «TÜRKİYE MADENCİLİK BİLİMSEL VE TEKNİK KONGRE» lerden beşincisi 14-18 Şubat 1977 tarihleri arasında DSİ Konferans Salonunda toplandı. Kongre, salt tebliğler kongresi olmaktan öte tartışmalı sorunlara ışık tutucu oldu. Ayrıca bir de sergi acildi. Burada Maden Makinaları ve Madencilik Sektörünün ürünleri sergilendi. Zaman zaman sunulan tebliğler, yapılan tartışmalar ile birlikte sergi; bir bütünlük, bir uyumluluk gösterdi. Özellikle E.K.İ. Merkez Atölyelerinin ürünleri canlı tartışmalara konu oldu. Dördüncü Kongrede doğan ve Kongre Sloganı olarak ortaya çıkan «DÖĞAL KAYNAKLARIN GERÇEK SAHİBİ HALKTIR» deyişii bu kongrede de duvarlarda asılan slogandı.

— KONGREYİ OLUŐTURAN KURULLAR

Kongreyi gerçekleştirmek, üstelik bir evvelki kongreden daha ileriye gitmek, daha başarılı olmak; bilinçli, kolektif, koordineli bir çalışmayı gerektirmekte idi. Bu nedenle yoğun çalışmalar, çeşitli kurullarla yürütüldü. Kurullar ve üyeleri aşağıdaki gibi oldu :

MADEN MÜHENDİSLERİ ODASI YÖNETİM KURULU

Başkan	:	Murat TURAN
2. Başkan	:	Turan DÜNDAR
Yazman Üye	:	Yalçın ÇİLİNGİR
Sayman Üye	:	Ali LÜLECI
Üye	:	Selim İNSEL
Üye	:	Samih ÖZGEN
Üye	:	Mehmet KAYADELEN

KONGRE BAŞKANI : Doç Dr. Sadrettin ALPAN
{M.T.A. Enstitüsü Genel Direktörü

KONGRE YÜRÜTME KURULU

Başkan		Turan DÜNDAR
Yazman Üye		Tuncer DEMİRÖZ .
Sayman Üye		Seçkin İNCEEFE
Üye		Oktay YALGIN
Üye		Tevfik GÜYAGÜLER
Üye		İrfan BAYRAKTAR
Üye		Orner YENEL
Üye		Çetin YEMYEŐİL
Üye		Süleyman ÖZERK
Üye		Atılgan SÖKMEN
Üye		Ragıp GÜNGÖREN

BİLİMSEL VE TEKNİK KURUL

Ali AKAR	Süleyman KOCAEFE
Turan ARMUTÇU	Necdet KUŞAKÇILAR
Assoc. Prof. Dr. Tacettin ATAMAN	Aydın OBUZ
Ali Emre AYDIN	Çetin ONUR
Doç Dr. Orhan BAYSAL	Dr. Kutlay ORAL
Orhan BEKTİMUROĞLU	Doç. Dr. Güven ÖNAL
Necihat BEYCAN	Gülhan ÖZBAYOĞLU
Dr. Naci BÖLÜKBAŞI	Turan ÖZTÜRK
Güneş CANER	Dr. A. Günhan PAŞAMEHMETOĞLU
Prof. Dr. Nezihi CANITEZ	Ender PEKDEMİR
Yaşar ÇİLİNGİR	Dr. Nevzat TARTICI
Assoc! Prof. Dr. Zeki DOĞAN	Cafer TEMUR
İhsan DÖRTER	Assoc. Prof. Dr. Muharrem TİMUÇİN
Zeynel ERGİN	Hamdi UĞUR
Mahmut Şükrü GÖK	Dr. ismet UZKUT
Meral İÇSEL	Assoc. Prof. Dr. Asım YEĞİNOBALI
İsmail KIROÖLU	

— KONGRE ÖNCESİ ÇALIŞMALAR

Kongre Yürütme Kurulu Mart 1976 başlarında oluştu. Kongrenin başlangıç gününe değin 30'u aşkın toplantı yapıldı. Bu toplantılarda öncelikle geçmiş dört kongre gözden geçirildi. Madenciliğimizdeki gelişmeler ve her bir kongrenin irdelenmesi zamansa! boyut da dikkate alınarak incelendi. Beşinci kongre daha evvelkilerinden bizleri daha ileriye götürmek zorunda idi. Gerek organizasyon gerekse de nitelik bakımından. Her toplantı ; belli sorunların çözümlenmesine, olası sorunların neler olabileceğinin önceden kestiirlmesi, çözümlerinin neler olabileceği üzerine tartışmalarla geçti. Yaz sonlarına kadar normal giden çalışmalar sonbaharla hızlandı. Ocak 1977 de artık finale girilmişti.

— DUYURULAR :

5. Bilimsel ve Teknik Kongre ile ilgili ilk duyuru Nisan 1976 tarihinde yayınlandı. Birinci Duyurunun içeriği bir yandan oluşturulacak kongrenin ne özde ve biçimde olacağı da getiriyordu. Birinci Duyuru'da üyelere iletilen kısa yazı şöyle idi :

«Sayın Üyemiz,

Ülke madenciliği, o ülkenin genel ekonomik ve politik yapısından soyutlanamaz. Aynr biçimde ülke madenciliğinin dünü ve bugünü araştırılmadan, çözümlenmeden ve bilinmeden geleceğe ipuçları verme olanağı yoktur.

Bu genel doğrular ışığında ¼lkemiz madenciliğinin eğitimi, bilimi, teknolojisini ve sanayii genel yapı içinde, tarihsel gelişimini t¼m ayrıntıları ile ortaya koymayı ve giderek «olması gerekens'e yaklaşmayı amaçlayan «Bilimsel ve Teknik Kongre» dizisinden beşincisini oluşturma durumunda-yız.

Kongremizin bu doğrultuda varacağı sonuçlar ve ortaya çıkaracağı doğrular, emekçi halkımıza yol g¼sterici olur ve gelecek mutlu g¼nlerine ışık tutucu boyutlara varırsa, bu tarihsel g¼revimizin en tutarlı biçimde belgelenmesi anlamına gelecektir.

Değerli tebliğlerinizi ve katılma formlarını en kısa zamanda bizlere ileteneğinize g¼venimizi belirtir, t¼m yaşamınızda başarılar dileriz.

Y¼netim Kurulu.»

Bu duyuruya uyumlu olarak tebliğ - konu gurupları ise ř¼yle belirlenmişti:

MADENCİLİK ÖĞRETİMİ,

EĞİTİMİ ve İSTİHDAM.

- D¼n¼n ve bug¼n¼n genel eğitim d¼zeyinde madencilik eğitiminin konumu, bunun eleştirisinden giderek «olması gereken» jriadencilik eğitimine yaklaşım,
- D¼nya madencilik eğitimi,
- İş yerleri ve hizmet içi eğitimi,
- T¼rkiye'de madencilik ¼đretim ve eğitiminin madencilik sanayii ile ilişkisi,
- Madencilik sekt¼r¼nde teknik elemanların istihdam sorunları, (M¼hendis, teknisyen ve nezarete!).

2. MADENCİLİK SANAYİ ve EKONOMİ POLİTİKASI

- D¼nya ve T¼rkiye madencilik sanayiinin tarihçesi ; ¼zel olarak Pl¼nli D¼nemde madencilik sanayiinin geçirdiği evrim,
- D¼nya madencilik sekt¼r¼nde, ¼lkeler arasındaki ilişkilerin, g¼n¼m¼zdeki konumu ; T¼rkiye'nin bu ilişkiler ağı içindeki yeri.
- T¼rkiye madencilik sanayiinin g¼n¼m¼zdeki boyutu ve sorunları,
- T¼rkiye'nin sanayileşme s¼reci çerçevesinde, madencilik sanayiinin yeri, ¼nemi ve geri kalmışlığın nedenleri.,
- T¼rkiyenin A.E.T. ile kurduğu ilişkiler b¼t¼nselliđinde madencilik sanayiinin yeri, ¼nemi ve muhtemel gelişmeler.
- T¼rkiye madencilik sanayiinde. Kamu İktisadİ Teřebb¼slerin yeri, ¼nemi ve bu kuruluşların yapılarında gerçekleştirilmek istenen değişikliklerin anlamı,
- Madencilik sanayiinde maden işçisi ve sorunları,
- T¼rkiye Madencilik sanayiinde pazarlama sorunları.

3. MADENCİLİK BİLİM ve TEKNOLOJİSİ

- Madencilikte uygulamalı araştırmalar ve teknolojik alışmalar,
- , Dünün ve bugünün maden teknolojisi düzeyi, yurt teknolojisindeki yeri ve bunun eleştirisinden grderek «olması gereken» yurt teknolojisindeki maden teknolojisinin yeri,
- Maden teknolojisinin bilim ve sanayi ile ilişkisi,
- Türkiye'nin A.E.T. ile kurduğu ilişkiler btnselliğinde, madencilik teknolojimizde gerekleēebilecek muhtemel gelişmeler,
- Ülkemiz için önemli olan yeraltı kaynaklarımızın aranması, üretimi, zenginleştirilmesi, pazarlanması ve ekonomisi ile ilgili alışmalar.

— DUYURU SONRASI GELİŞMELER

Bu duyuru ile birlikte. Teknik Sergi için de madencilik araç ve gereçleri üreten, madencilik çalışmalarını yansıtmak üzere kamu ve özel kuruluşlara da sergi ile ilişkin duyurular çıkarıldı. Teknik Sergi'ye çok olumlu yanıtlar geldi. Açılan serginin başarılı olduğunu kongreye katılanlar vurguladılar. Özellikle E.K.İ. Merkez Atölyelerinin rnleri bazı tebliğlerde söz konusu edildi, olumlu tartışmalara yol açtı.

Birinci duyurudan sonra 90'ı aşkın kişi kongreye tebliğle katılacaklarını bildirdiler. Ancak çeşitli nedenlerden dolayı Yürütme Kuruluna son ana kadar gelen tebliğ sayısı 50 oldu. Gelen tebliğler ivedilikle BİLİM VE TEKNİK KURULU yelerine gönderildi. Değerlendirmeye giren tebliğler en az üç ayrı kişiye gönderildi. Hatta bir tebliğ 13 ayrı kişiye gönderilerek fikirleri alındı. Gerek BİLİM VE TEKNİK KURUL, gerekse de Yürütme Kurulu tebliğ değerlendirme konusunda çok duyarlı çok dikkatli davranıldı kanısı içindedirler. Yürütme Kurulu bu işlemi bilimsel incelemeye uygun sürdürdü. BİLİM VE TEKNİK KURUL yeleri değerlendirmelerini yaparken de tebliğ yazarını kesinlikle bitmiyorlardı ve en objektif Şekilde değerlendirmelerini yaptılar. Bu arada bir değerlendirmeci de tebliğ sahibini tanıdığını bildirerek değerlendirme yapmadan tebliği Yürütme Kuruluna geri yolladı, inanıyoruz ki tebliğ değerlendirilmesi konusunda olabildiğince az hata yapıldı. Bunların dışında Kongreye izleyici olarak katılanların sayısı da 500' buldu.

— DİğER DUYURULAR

Kongre ile ilgili olarak Madencilik Dergisinde de bir duyuru yayımlandı. «Madencilik, Kasım -1976» Dergisi arka kapakta çıkan duyuru Şöyle idi :

D U Y U R U

Türkiye Madencilik Bilimsel ve Teknik 5. Kongresi 14-18 Şubat 1977 günleri arasında D.S.İ. Konferans Salonunda yapılacaktır.

Ülkemiz madencililiğinin eğitimi, bilimi, teknolojisi, sanayii, tarihsel gelişimin tüm ayrıntılarıyla tartışmak, ortaya çıkaracağımız sonuçlarla bir evvelki kongreden daha ileriye, daha gerçekçi önerilere ulaşacağımızdan umutluyuz.

Kongreye katılmak isteyen pek çok üye bizlere kıvanç ve umut vermiştir. İlk duyurumuzda, katılmak için son başvuru tarihi olarak 15 Eylül 1976 günü bildirilmişti. Ancak yapılan başvuruların çokluğu ve sürekliliği bu zamansal kısıtlamayı geçersiz kılmıştır.

Ayrıca, henüz çalışmalarını göndermemiş olan sayın tebliğ sahiplerinden de tebliğlerini ivedi olarak bekliyoruz.

Kongreye ; gerek tebliğle, gerekse de İzleyici olarak katılmak isteyenlerin biran önce başvurularını yapmalarını dileriz.

Saygılarımızla.

Türkiye Madencilik Bilimsel ve Teknik
5. Kongre Yürütme Kurulu

Son olarak kongre tarihinden bir ay evvel son duyuruyu üyelere yolladık, Bu duyuruda, kongre programı ve Yürütme Kurulu Başkanı Turan DÜN-OAR'ın kongreye ilişkin kısa bir yazısı vardı. Yürütme Başkanı şöyle di-yordu.

«Sayın Kongre Üyeleri ;

Türkiye Madencilik Bilimsel ve Teknik 5. Kongresi 14 -18 Şubat 1977 ta-rihleri arasında D.S.İ. salonlarında yapılacaktır. Amacımız yapılan her kongrenin bir öncekinden daha etken ve ilerici olmasını .sağlamaktır. Şim-diye- dek yapılan her kongrenin ülkemiz madenciliğine yeni atılımlar ve katkılar getirdiği bir gerçektir. Bu kez de böyle olması amaçlandı. Çalış-malar bu yönde yoğunlaştı.

Genel yapı içinde ülkemiz madenciliğinin eğitimi, bilimi ve teknolojisi ile tarihsel gelişimini tüm ayrıntılarıyla ortaya koyarak, OLMASI GEREKEN'e yaklaşmayı arzuladık.

Özde daha ileriye, daha doğruya yönelirken, bazı yenilikleri de getirmeye çalıştık.

Kongremize giderek uluslararası bir nitelik kazandırmak istiyorduk. Bu isteğimiz bir yere kadar gerçekleşmiştir. Kongreye bazı yabancı bilim adam-ları da tebliğle katılacaklardır.

Bu kongre ile gerçekleştirdiğimiz diğer yenilik de, tebliğler kitabında tartışmalara da yer verilecek olmasıdır. Kongrede sunulacak tebliğler, tartış-maları da içerecek biçimde kongreden sonra bir kitapta toplanacaktır. Böylece tebliğler kitabı daha bir değer kazanmış olacaktır.

Kongreye gönderilen tebliğ sayısı, daha öncekilere oranla daha çok sayı-da olmuştur. Bu nedenle Bilim Kurulu sunulacak tebliğlerin seçiminde bü-yük özen göstermiştir.

Kongremizin ülkemiz madenciliğine katkıda bulunacağına inanıyoruz.

Saygılarımızla.»

Bilimsel ve Teknik Kongre
Yürütme Kurulu Başkanı
Turan DÜNDAR -

Bu arada Kongre afişleri de bir hayli ilgi gördü. Afiş hakkında pek çok olumlu ve olumsuz eleştiri geldi. Üretim yapan Maden Emekçisinin giderek hızlanan bir ivme ile karanlıkları aydınlığa çıkartması olgusunu simgeleyen ve vurgulayan afiş, denebilir ki, üzerinde en çok konuşulan, tartışılan afiş olmuştur.

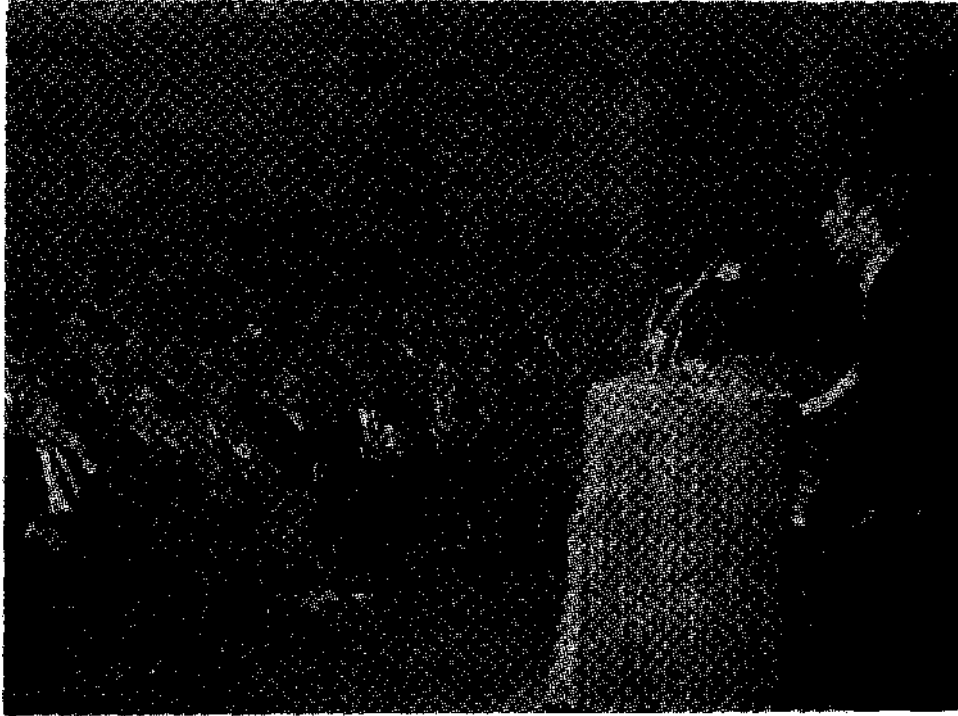
Kongreden iki gün evvel basına dağıtılan yazılı biidiri basında ilgili görünürken T.R.T. TV.'u da kongremize değinmek zorunda kalmıştır. Kongre süresince bazı basın organları zaman zaman kongrede sunulan tebliğlere yer vermiş, tebliğlerimiz daha sunulurken gerek haber, gerekse referans olarak kullanılmıştır.

— EŞANTİYON SORUNU - KOKTEYLLER

Geçen kongrelerden daha az olduğunu sandığımız bazı aksaklıklar eşantiyon ve kokteyl sorunlarında kendini gösterdi. Kongreye ilginin bu denli çok olacağını baştan kestirmek olanaksızdı. Sonra bazı yanlış anlamalar da geçmiş yıllardan beri sürdürülüyordu. Şöyle ki ; Kongrede dağıtılan eşantiyonlar, kongre katılma ücretinden doğan haklar olmaması gerekir. Eşantiyonları kamu veya özel kuruluşlar kongre üyelerine dağıtılmak üzere vermektedir. Çoğu kez eşantiyon sayısı yeterli olmuyor. Kokteyl sorunu da aslında büyük malî yük getiriyor. Yürütme Kurulu bu nedenle Kapanış Kokteylini iptal etmek zorunda kaldı. Özmer Firmasının sağladığı Teknik Gezi ve Kokteyl ise hayli ilgi topladı.

— KONGRENİN AÇILIŞ OTURUMU.

Kongre 14 Şubat 1977 Pazartesi günü saat 10.00'da açıldı. Kalabalık bir izleyici gurubunun katıldığı ilk oturum AÇILIŞ OTURUMU İdi. Açılış Konuşmasını Oda Başkanı Murat TURAN yaptı. Murat TURAN şöyle dedi :

«Sayın Konuklar, Basınımızın değerli üyeleri ve Meslektaşlarım,

Bundan tam sekiz yıl önce, ilk kez 1969'da düzenlenen ve bu yıl beşincisini yaşayacağımız Türkiye Madencilik Bilimsel ve Teknik Kongrelerinin, ülke madenciliğindeki yerinin Önemli olduğu bir gerçektir. Denebilir ki, bu kongreler, madencilik uğraşı alanında, ülkemizde düzenlenen kültürel faaliyetlerin en boyutlusudur ve ilgi çekenidir. Bugüne dek gözlenen, her kongrenin bir öncekinden daha başarılı olduğudur. Kuşkusuz bu başarı çizgisinde, geçmiş Yönetim Kurulları ile birlikte, kongrelere katkılarını esirgemeyen kişi ve kuruluşların yerleri büyüktür. Her kongre, gerek içerik gerekse düzenleme açısından, bir öncekine oranla daha başarılı olsun istenmiş ve çalışmalar da bu amaca uyumlu olarak yönlendirilmiştir. Bu nedenle her kongre, yeni bir karanlığa ışık tutmuştur. Hazırlık çalışmaları bir yıldan beri süregelen bu kongrenin de Türkiye madenciliğindeki yerinin önemli olacağına inancımız tamdır. Bilimsel ve teknik içerikteki bu kongrenin, ülkenin somut sorunları üzerinde yükselmesi bizleri öncelikle ilgilendiren bir konu olmuştur. Doğaldır ki, böylesi bir ilgi, bizi kongre çalışmalarında, somut sorunlar çerçevesinde koşullandırmış ve yönlendirmiştir. Ancak, somut sorunların gerektirdiği ve zorladığı her bilimsel ve teknolojik araştırmanın «saf» ya da «pür» kolamıyacağı açık bir gerçektir. Bu türden savlarla çalışmalarımıza sırt çeviren ve bu nedenle de birer bilim ve teknik düşmanı olarak nitelenebileceğimiz Etibank gibi bazı kuruluşların varlığını vurgulamak isteriz. Şu kesin bir doğrudur ki, her bilimsel ve teknik uğraş, son çözümlemede üretimle olan ilişkisi içinde anlaşılabilir. Üretim biçiminin şu ya da bu şekilde oluşu ise, sisteme ilişkin bir gerçektir. Herhangi bir soruna bilimsel bir yaklaşım, doğaldır ki soruna ilişkin tüm yönleri içerecektir. Sorun ekonomik boyutuyla sergileneceği gibi, politik yanıyla da verilecektir. Örneğin ülkemiz madenciliğindeki teknolojik gerilik bir gerçekse, bu gerçeğin açıkça ortaya konması, kongrenin amaçlarından biri olmalıdır. Salt bu kadarla kalınabilir mi? Değil, kuşkusuz. Bu teknolojik gerilikten kurtuluş yolları da gösterilmelidir ve gösterilecektir.. Tersine bir yolu izlemek olanaksızdır. Çünkü, ele alınan her bilimsel ve teknolojik çalışmanın son çözümlemede dayanacağı nokta, sistemin kendisi olacaktır. Parçayı bütünden ayırmak ne oranda olanaklıysa, bu gerçeği görmemek o oranda olanaklıdır.

Bilim ve teknik, insanoğluna doğayı önce anlama sonra da değiştirme olanağı sağlar. İnsanlık tarihi bizatihi bu evrensel gerçeğin tarihidir, insan âlet yapan tek canlı varlıktır ve bu âleti sürekli olarak yetkinleştirmiştir, Aletler yetkinleştikçe de, İnsan, doğayı daha iyi kavramıştır ve daha çok denetimi altına almıştır. Bu gelişmeyi köstekleyen her sistem yıkılmış, yerini yeni bir üretim biçimine terketmiştir. Ve insanoğlu dört üretim biçimini geride bırakarak beşincisine damyasını vurmaya başlamıştır. Yirminci yüzyıl sona erdiğinde, insanlık tarihi, dördüncü üretim biçimini de tamamen olmasa bile, çok büyük bir bölümü ile geride bırakacaktır. Bu evrim, bir başka açıdan, işgücü verimliliğinin evrimi olarak da nitelenebilir. Her bilimsel bulgu ve teknolojik yenilik, işgücü verimliliğini artırır. İş gücü verimliliğinin artması ise kalkınmanın bir başka deyişle gelişmişliğin biricik göstergesidir, işgücü verimliliğinin artması, bilindiği gibi, üretimdeki sermaye yoğunluğuna dayanır. Bu ise, bir başka açıdan, kalkınmışlığın

göstergesidir. Kalkınmak isteyen bir ülke, işgücü verimliğinin artmasına çalışmalıdır.

Kısaca denebilir ki, bilim ve teknik, her açıdan ülkenin somut sorunları üzerinde yükselmelidir. Bilim ve tekniğin gelişmesi ise, özgür bir ortamda yeşerir ancak. Oysa günümüz Türkiye'sine baktığımızda, bilim ve tekniğin geliştiği ve yeşerdiği söylenemez. Her açıdan dışa bağımlı bir ülkede, bilim ve tekniğin gelişebileceğini söylemek olanaklı mı? Değil kuşkusuz. Dışa bağımlılık bilim ve tekniğin gelişmemesinin belirleyici nedenidir. Gert bıraktırılmış bir ülke olarak Türkiye'nin bu dışa bağımlılığı, özgür bir ülke olmadığının da en önemli kanıtıdır. İşte, bu nedenden ötürü, altını çizerek vurguluyoruz ki, Türkiye'de bilim ve tekniğin gelişebilmesinin temel koşulu, bağımlılıktan kurtulup özgür ve bağımsız bir ülke konumuna gelebilme yatar. Bu ise, köklü sosyo - ekonomik dönüşümlerle olanaklıdır. Emekçi halk ancak, köklü sosyo - ekonomik dönüşümlerden sonradır ki özgür ve sömürsüz bir ortamda bilimi ve tekniği ile birlikte kısa süre içinde kalkınacak ve gelişecektir. İki yılda bir düzenlenen bu kongreler, bu yöndeki uğraşımızın en önemli ve en mütevazı bir kanıtıdır.

Kongremizi, emekçi halkımızın üzerinde tahakkümün, baskının ve şiddetin yoğun olduğu bir dönemde yapıyoruz. İnancımızı bir kez daha vurgulamak isteriz ki, sömürünün, baskının, şiddetin, terörün, siyasal cinayetlerin ve de işkencelerin kısacası faşizmin hüküm sürdüğü günümüzde, bilim ve teknik bir düşman saldırısı karşısındadır. 1976 yılında 130 yurtsever katledildi, binlercesi işkenceden geçirildi, onbinlerce öğrenci öğretim yapamaz hale geldi. Yüzlerce teknik eleman kıyıldı, işten atıldı, üzerlerine saldırıldı, dövüldü ve de öldürüldü. 1977 yılının henüz iki ayı dolmadan, ölen yurtsever sayısı 30'a vardı. Daha bir hafta önce üç demokratik kitle örgütü kapatıldı.

Günümüz gerçeğini bir başka türlü anlamak mümkün mü? İşte bu anlayışla diyoruz ki, her yurtseverin bugün temel görevi, faşizme karşı mücadele etmesidir. Bilim adamları ve teknik elemanlar, topyekün emekçi halkın düşmanı olan faşizmi geriletme ve yok etmek için, geniş halk kitlelerinin mücadelesine katılmalıdırlar. Bu gerçeği- görmeyen bilim adamları ve teknik elemanlar bilmelidir ki bugün için ateşin uzağında durmak, kendilerini kurtaramayacaktır. Birgün evet bir gün mutlaka, onlar da faşizmin karanlığına ne olduklarını anlamadan gireceklerdir.

Günümüz Türkiye madenciliğine sağlayacağımız bir yaklaşım, kaba çizgilerle de olsa, bilim ve tekniğe ilişkin vurguladığımız gerçekleri bir kez daha kanıtlayacaktır. Bilindiği gibi, madenlerin sanayileşme ve kalkınma ile kopmaz bağları vardır. Kalkınmak isteyen bir ülke, kişi başına maden tüketimini arttırmak zorundadır. Çünkü kişi başına maden tüketiminin artması, işgücü verimliğinin artması ya da büyümesi demektir ki, bu da kalkınmanın bir göstergesidir. Bir başka deyişle, üretim değerinde sermaye payının artırılması, üretimin daha çok makinalarla, yani emeğin tüketileceği makinalar kütesinin artırılması, büyük oranda maden tüketimine dayanır. Bütün bu gerçekler karşısında, ülke madenciliğimizin içinde bulunduğu konum hiç de sevindirici değildir. Ülke madenciliğinin varmış olduğu düzey, bu açıdan irdelendiğinde ilginç sonuçlara varılmaktadır. Bunun için önce ülkemizin yapısına bir göz atmak kaçınılmaz olmaktadır.

1920'lerden günümüze dek sanayileşme, bir başka deyişle kalkınma amacıyla çeşitli ekonomik - politik tercihlere gidildi. Önce özel sektör eliyle kalkınma, sonra devletçilik tercihi denendi. Daha sonra yabancı sermayeye bel bağlandı. Bütün bu ekonomik - politik tercihler aslında tek bir modelin yansımalarından ileriye gitmedi. Yani kapitalist sistem içinde kalındı. Varılan nokta ortada ; dışa bağımlı çarpık bir sanayii ve geri kalmış bir Türkiye. Kişi başına düşen enerji miktarı açısından yine alt sıralardayız. Kişi başına demir-çelik tüketimi açısından ha keza. Diğer madenlerde de aynı. Ama kişi başına üretim değeri diğer ülkelere oranla büyük boyutlara varan madenlerimizi ise yok pahasına, yabancı tekellerin ve son çözümlemede emperyalist ülkelerin yararına sunagelmışiz. ihraç etmişiz yani. Krom, bor ve manyezit bu tür madenlerden. Son olarak görkemli bir törenle işletmeye açılan Uudağdaki Wolfram madeni de aynı türden madenler kapsamında. Öte yandan daha on yıl öncesine kadar, demir cevheri ve taşkömürü ihraç ettiğimiz bir gerçek. Ama bugün milyarlar ödeyerek, yabancı tekeller kanalıyla demir cevheri ve kok kömürü ithal ediyoruz. Sayısız örnekler vermek olanaklı. Ancak aktarılabilecek tüm veriler bizi birtek gerçeğe karşı karşıya getirmektedir. Türkiye sanayileşmenin niteliği ve ölçüsüne uyumlu olarak, maden üretimi yönünden de geri bırakılmış bir ülkedir. Oysa bilim adamları ve araştırmacılar, Türkiye'de tesbiti mümkün madenlerin dünya ortalamasına oranla oldukça düşük olduğu noktasında birleşmektedirler. Bu ise, Türkiye'nin yeraltı kaynaklarını yeterince saptamadığı anlamına gelmektedir. Birbiriyle çelişen bu iki acı gerçeğin biraradalığı çarpıcıdır. Bir yandan maden üretimi açısından da geri kalınırken diğer yandan yeraltı kaynakları yeterince saptanamamaktadır. Bu çıplak ve çelişik gerçekleri nasıl açıklayacağız ? Onbeş yıl geriye gittiğimizde, plânlı kalkınma tercihini.de görüyoruz. Üç tane beş yıllık plânı geride bıraktık ve bir dördüncüsüne de girmek üzereyiz. Demek ki plânlı kalkınma çerçevesinde de madencilikimizi geliştirememişiz. Tersine, geçen onbeş yıllık plânlı dönemde görelî bir gerilikten söz etmek daha doğru olacaktır, öyle ki, bugün bir maden ithalâtçısı ülke konumuna gelmiş bulunmaktayız. Araştırmacılar, varılan bu noktanın sonuçlarını oldukça çarpıcı bir biçimde ortaya koymaktadırlar.;

Bilindiği gibi madencilik sektörü, İmalât ve enerji sektörleri ile birlikte, sanayi sektörü içinde yer almaktadır. Onbeş yıllık plânlı dönemde (1962-1977) sanayi üretiminin ortalama yüzde 6.6'sı enerji, yüzde 9.4'ü madencilik ve kalan yüzde 84.0 oranında bir kesiminin de imalâttan oluştuğu söylenebilir.. Ancak daha yakından bir değerlendirme bize, sektörlerin görelî büyüklüklerinde, yıllara göre görülen farklılaşmanın önemli boyutlarda olduğunu göstermektedir. Özellikle madencilik sektörünün, diğer sektörlerle görelî büyüklüğünde gittikçe azalan eğilimini somut olarak görmek mümkündür. 1962 yılında, madencilik sektörünün sanayi sektörü içindeki yeri yüzde 11.0 İken, bu değer 1967'de yüzde 9.4 ve 1972'de yüzde 7.8 olmuştur. Bu azalmayı, plân dönemlerine alt yıllık ortalama artış değerlerinde de gözlemekteyiz. Birinci Beş Yıllık Kalkınma Plânında yüzde 7.5 olarak gerçekleşen yıllık ortalama artış, ikinci Plân'da yüzde 4.9 olmuştur. Aynı eğilim Üçüncü Plân'da da görülmüştür. Büyüme hızı, ortalama yüzde 13.4 olarak hedeflenedursun, örneğin 1976 yılı gerçekleşmesi yüzde 4.0 olabilmiştir. Bu değer 1973'de 4.3, 1974'de 21.7 ve 1975de yüzde 8.6 olarak gerçekleşmiştir.

Bütün bu önemli gelişmeler, madencilik sektörü ürünlerinin hem enerji ve hem de imalât sektörünün girdilerini oluşturduğu gerçeği ışığında değerlendirildiğinde, oldukça önemli bir noktayı saptamakta güçlük çekmeyiz. Plânlı dönem boyunca imalât sektörü kapsamındaki arz ve yatırım mallarının görece artışlarında büyük bir artışın, madencilik sektöründe ise tersine bir azalmanın gözlenmiş olması, vurgulamaya çalıştığımız gelişlik durumun açık bir ifadesidir. Özellikle madencilik sektörü ürünlerini büyük oranda girdi alan ara mallar sanayiinin büyük boyutlarda gelişmiş olması sorunun can alıcı yanıdır. Kısaca denebilir ki, madencilik sektörü, çarpık, montajcı ve güdümlü de olsa gelişen imalât sanayiinin talebindeki artış hızına bile ayak uyduramamıştır. Geri kalmıştır. Bu ise, sanayinin girdi yoluyla dışa bağımlılığının giderek arttığı ve gelecek yıllarda daha da artacağı demektir. Hem imalât sanayi ve hem de enerji sektörü, yeraltı kaynaklarına ilişkin izlenen yanlış politikadan ötürü, bugün girdi yoluyla dışa bağımlılıkta önemli noktalara varmış bulunmaktadır. 1968 -1973 yıllarına ilişkin yapılan bir değerlendirme bu gerçeği oldukça çarpıcı bir biçimde yansıtmaktadır. İthal girdilerine doğrudan bağımlılık ara malı üreten sektörlerde 1968 -1973 yılları arasında yüzde 39.7 bir artış gözlenirken, yatırım mallarında ise bu artış yüzde 49.0 olmuştur.

Hangi açıdan yaklaşılsa yaklaşılsın, plânlı dönemde madencilik sektörü, genel sanayi sektörü içinde işlevini yerine getirememiş, bu nedenle de montajcı nitelikte olan dışa bağımlı sanayinin girdi yoluyla dışa bağımlılığının daha çok artmasına neden olmuştur.

Demek ki plânlı kalkınma döneminde de madencilik sektörünü yerli yerine getirememişiz. Neden ? Çünkü, yapılan plânlamalar, kapitalist ekonomi modeli içinde kalmıştır. Kâr esasına dayanmıştır. Kâr ise plânlama ile bağdaşabilecek bir şey değil. Çünkü şu bir gerçektir ki, kâr esasına dayalı üretim, düzenlenemez. Toplumun ihtiyaçlarıyla tutarlı ve uyumlu bir üretimi gerçekleştirmek olanaksızdır. Türkiye ısınma sorununda bu gerçeği tüm çıplaklığıyla görmek mümkündür. Ekonomi kâr esasına dayandığı için, bugün Türkiye'de yeterli linyit varlığına karşın, yetersiz üretim nedeniyle halkımız yakıt bulamamaktadır. Halkımızın ısınma sorununun alabildiğine darboğazlara girdiği böyle" bir dönemde, zaten yetersiz olan linyit üretimini elektrik enerjisine bağlamak, ekonomik olmaktan öte toplumla alay etmek anlamı taşır. Bir başka örneği ise ; madencilik öğretiminde verebiliriz. Bir tek üniversitede bile yeterli öğretimin yapılamadığı günümüz Türkiye'sinde peşpeşe maden fakültelerinin açılmış olması acıdır. Atılan yüzlerce asılsız temeller ile mantar gibi biten üniversiteler arasındaki benzerlik ilgi çekicidir.)

Tüm bu gerçekler karşısında, yıllardan beri önerdiğimiz çözüm yolunu bir kez daha vurgulamak isteriz. Çözüm genel yapı ile ilgilidir. Genel yapıda köklü.sosyo - ekonomik dönüşümler olmadıkça, bir başka deyişle üretim anarşisi ortadan kaldırılmadığı sürece, madencilik sektörünün sağlıklı bir yapıya dönüşmesi mümkün değildir. Üretilen madenlerin, toplumun ihtiyaçlarına uyumlu ve tutarlı bir biçimde örgütlenmesi ancak ve ancak üretim anarşisine son vermekle mümkün olacaktır. Yeni yeni maden yataklarının bulunabilmesi yine aynı esasa bağlı kalacaktır. Madenlerdeki sömürü, soygun ve talanın önlenmesi de aynı koşula bağlıdır. Sonuç olarak

tüm ülke halkının, sömürüşüz, soygunsuz ve insanca yaşaması ve de refahı, üretilen madenlerin bu insanca yaşama ve refaha göre planlanması ancak ve ancak köklü sosyo - ekonomik dönüşümlerle gerçekleşebilecektir. Kongremizin, bu köklü çözüme bağımlı olarak bilimsel ve teknolojik bulgulara varacağına inancımız tamdır.

Saygılarımızla.»

Oda Başkanı Murat TIJRAN'dan sonra Kongre Başkanı Doç. Dr. Sadrettin ALPAN konuştu. Sayın S. ALPAN'ın konuşması da aynen şöyleydi :

Sayın başkan, değerli misafirler, kıymetli meslektaşlarım ;

Sayın başkan im ızında biraz ewel ifade ettiği gibi, ekonomik ve endüstriyel kalkınmanın temeli doğal kaynaklarımızdır. Doğal kaynaklar, enerji kaynakları endüstriyel ham madde ve madenlerin aranıp bulunması, üretiminin sağlanması ve değerlendirilmesi, esas gelişmenin temelini teşkil ediyor. Bu kaynakların değerlendirilmesi ne kadar iyi olursa, ekonomik kalkınma ve endüstriyel kalkınma da aynı şekilde daha başarılı olur. Bu yönden biz doğal kaynakların değerlendirilmesini düşünecek olursak belki önce malî imkânlar veya malzeme imkânları akla gelir. Fakat bunlardan en önemlisi teknik elemanın kendisidir.

Gerekli malî imkânları kullanacak, malzemeyi kullanacak ve bunları uygulayacak çeşitli metod ve bilimsel yolları uygulayarak kaynakları bulan üreten ve değerlendiren teknik elemanın kendisidir, teknik elemanlar ne kadar yetenekli ise o kadar fazla da iyi netice almakta mümkündür. Şimdi maden için teknik eleman esas sorunun en mühim faktörü olduğuna göre, burada Teknik elemanlar hakkında tamamen kendi kanaatimi söylemek istiyorum.

Benim gördüğüm kadar, bütün genç arkadaşlarımızla çok uzun zamandan beri temas halindeyim ve onların çalışmalarını yakından takip ediyorum ve izliyorum. Elemanlarımız hakikaten bilgili, hakikaten yetenekli ve güvenilirdir. Bu arkadaşlarımız, meslektaşlarımız dünyanın neresinde olursa olsun, kendilerine herhangi bir görev verildiği takdirde bunları lâıyık ile yapacaklarına inanıyorum. Kendi meslektaşları arasında dünyanın herhangi bir yerinde onlar kadar veya onlardan daha iyi kendilerine verilen görevleri başaracaklarına samimiyetle inanıyorum, bunun örnekleri vardır ve birçok yabancı ülkelerde, memleketimizden ayrılmış olan meslektaşlarımız çok başarılı olmuşlardır.

Yetenekli elemanlarımızı yetiştiren üniversitelerimize ben teşekkür etmeyi bir borç bilirim. Hakikaten böylesine yetenekli elemanları yetiştiren elemanlarımız takdire şayandır. Bence üniversitelerimizin daha çok gelişmesini sağlamak ve desteklemek lâzımdır, akademilere başlamak biraz erkendir, kanaatindeyim.

işte bu son 20 yıl içerisinde üniversitelerimizde açılan çeşitli bölümler, fakülteler ve yer bilimleri enstitülerinden elemanlarımız çok sayıda yetişmiş ve 20 yıl içerisinde 2 bini aşkın bir madenci ordusu yetişmiştir. Şimdi biraz evvel sayın başkanın açıklıkla ifade ettiği gibi güncel bir konuya temas etmek İstiyorum, O'da bir madenci ordumuz yetişmiş, bilinçli, hakikaten samimi olarak söylüyorum, tamamen İtimat ettiğim bir ordu yetişmiş fakat buna mukabil madenciliğin millî gelire katkısı çok sınırlı olmuştur, çok az.

Üretimimiz yıllardır hep aynı şekilde hiç bir artış yok, ihracatımız aynı şekilde. Acaba ne yapmak lâzım, neden bu böyle? Elimizde bir yetişmiş ordu var fakat madencilikte bir gelişme, bir ilerleme yok ! Kanaatime göre, doğal kaynakların olmayışı gibi bir sebep ileri sürmek yersizdir böyle bir suçlama düşünülemez, çünkü ben her zaman söylüyorum, memleketimizde çeşitli madenler konusunda yaniiz Türkiye çapında değil, Avrupa çapında ve dünya çapında büyük rezervlerimiz vardır, her yıl yeni ilâve rezervler yeni yataklar bulunmaktadır. O halde ne yapmak lâzım ? Bu madenlerimizi en iyi bir şekilde harekete geçirmek lâzımdır. Derhal harekete geçirmek lâzımdır. Bunun için ne lâzımdır ? Bunun için benim kanaatime göre, bütün genç madenci arkadaşlarıma benim tavsiyem daha cesur hareket etmek lâzımdır.

Daha cesur hareket etmemiz icabeder, yani karar vermek lâzımdır. Bunu hepimiz için söylüyorum, ondan sonraki değerlendirme ve kurulacak tesisleri plânlayanlar için söylüyorum, benim gördüğüm kadarıyla bugün İyi yetişmiş uzmanlar var aramızda, gerek fizibilite çalışmaları yapacak, gerekse cevher zenginleştirme çalışmaları yapacak gerekse üretici olarak proje hazırlayacak dizayn yapacak, değerlendirme işlerine girecek tam mamul hale getirecek kadar seviyeye ulaştıracak yetişmiş elemanlarımız artık memleketimizde vardır.

Hakikaten bunları, sizlerin lâıyık ile yapacağınıza inanıyorum, benim sizlere güvenim sonsuzdur, ancak cesur olmak lâzım. Cesur hareket etmek lâzım. Zaman kaybetmeden birçok konularda çalışmalara, tekerrürlere sebebiyet vermeden çok titizlikle üzerinde durmadan inandığınız birşey var-

sa buna bütün genç arkadaşlarımın derhal kabul ederek karar vererek hemen madenciliğimizde bir hareket sağlanmasının ben lüzumlu ve zama* mın geldiğine inanıyorum ve bunu sizlerin lâıyık ile yapacağınıza da inam yorum.

Memleketimizin üretimi veya madenciliğine bakacak olursak, bugün çoğu işletmelerimiz yerüstü işletmelerdir. Yeraltı işletmeleri parmakla sayılacak kadar azdır, bir kaç tane. O halde biz daha madenciliğin başlangıcındayız. Daha yeraltı işletmeciliğine inmemişiz. Daha yer yüzeyleyiz. O hald buda gösteriyor ki, sizlere büyük görevler düşmektedir. Sizleri büyük görevler beklemektedir. Hakikaten yapacak İş çok büyüktür. Kendinize güvenerek, artık yeryüzü derinliklerine inmemiz yeraltı işletmeciliğine başlamamız lâzımdır. Eğer dünya madenciliğine bakacak olursak bilhassa 2. dünya harbinden sonra çeşitli bilim kollarında olduğu gib) madencilikte de hakikaten büyük gelişmeler olmuştur.

Pratik bilgilere dayalı maden işletmeciliği, 2. cihan harbinden sonra büyük bir gelişme göstermiş ve bilhassa mekanizasyona çok gidilmiştir. Bugün artık mekanizasyon çok ileri safhalara erişmiştir, otomasyon başlamıştır. Son zamanlarda bilhassa son bir kaç yılın özelliği olarakta madenciliğe kompütür çalışmaları girmiştir. Madenciliğin her kolunda uygulanmaktadır. Üretimde uygulanmaktadır, nakliyatta uygulanmaktadır, aramacılıkta uygulanmaktadır, değerlendirmeye uygulanmaktadır, fizibilite de uygulanmakta yani memleketimizde artık bu kompütür çalışmalarını madenciliğin her koluna sokmak mecburiyetindeyiz.

O haide günün koşullarına uygun olarak en modern şeklini ve teknolojisini uygulayarak yeraltı İşletmeciliğine inmemiz tam bir mekanizasyon la madenciliğimizi geliştirmemiz, madenciliğimizi harekete geçirmemiz lâzım, bunun içinde cesur hareket etmemiz icabeder kanısındayım. Bu kongrenin özelliği olarak, hepinizin bildiği gibi ilk defa olarak yabancı bazı elemanlarda tebliğ vereceklerdir. Sayıları çok az olsada onların tebliğ vermeleri suretiyle bu kongre bir beynelmilel karaktere sahip olmuştur.

Ümit ederim ki bundan sonraki yıllarda yapılacak kongrelerde bu daha da gelişecek daha büyük bir akımın içerisinde gerçekleşecektir. Bu kongrede görev alan ve tebliğ vermeyi kabul eden değerli arkadaşlarımıza teşekkür eder ve başarılar dilerim. Bu kongrenin hazırlığı için çalışan yönetim ve yürütme kurullarına huzurlarınızda teşekkür etmeyi bir borç bilirim ve kendilerini hakikaten tebrik ederim. Bu kongreye yardımda bulunan ve ilgi gösteren cestui kuruluşlara ve kişilere, teşekkür ederim. Bu kongrenin sizlere ve memleketimize hayırlı olacağına inanarak, madenciliğimizde gereken hareketin verilmesi için çeşitli kuruluşlarda çalışan sizlerin kendi oranızda en iyi bir şekilde anlaşarak, işbirliği yaparak, bir dayanışma içerisinde memleketimiz madenciliğine yardım edeceğinize ve yol göstereceğinize inanarak hepinizi hürmetle selâmlarım, teşekkür ederim.

Daha sonra Kongreye gelen mesajlar okundu. İlk mesaj T.M.M.O.B. Başkanı Sayın Teoman ÖZTÖRK'ten geldi. Teoman ÖZTÖRK söyle diyordu mesajında :

5. Türkiye Madencilik
Bilimsel ve Teknik Kongresi Başkanlığına
ANKARA

Maden Mühendislerimiz ve Maden Mühendisleri Odamız doğal kaynaklarımız üzerindeki sömürüyü ve oynanan oyunları çok yakından görmekte, yaşamaktadırlar.

İlerici, yurtsever, devrimci maden mühendislerimiz bu acımasız sömürüye her alanda karşı çıktıklarından ; İskenderunda, Zonguldak'ta, Seydişehir'de, olduğu gibi anti-demokratik baskılara ve faşist saldırılara hedef olmaktadır.

Ancak bu sömürü, baskı ve saldırılar TMMOB çatısı altında günbegün güçlenerek süren mücadelelerimizi engileyememektedir. Halkımızın mücadelesinin ayrılmaz bir parçası olan ve giderek güçlenen mücadelemizde, günümüze kadar, en önsafta yer tutan maden mühendislerimizin bu kongresinin sorunlarımıza ve mücadelemize ışık tutacağına inanıyorum.

Bu inançla başarılar diler, tüm katılanlara saygılarımı sunarım.

Teoman ÖZTÜRK
Başkan

Daha sonra Sayın Bülent ECEVİT'in, Sayın Benice BORAN'ın, YERALTİ MADEN - İŞ Sendikasının, Sayın Aykut GÖKER'in mesajları kongreye geidl. Bu mesajlar sırasıyla şöyledir :

Sayın Doçent Dr. Sadrettin ALPAN
Türkiye Madencilik Bilimsel ve Teknik

Beşinci Kongresi Başkanlığına ;

Madenlerimizin kendi olanaklarımızla gereğince değerlendirilmesi ve ülkemizde işlenmesiyle, gelişmemizin hızlanacağına ve ulusal bağımsızlığımızın güçleneceğine güveniyorum.

Kongrenizin bu yöndeki çalışmalarına ışık tutacağı inancıyla, size, Kongreye katılan değerli uzmanlara ve konuşmacılara ve tüm maden mühendislerimize, yerbilimcilerimize, uzmanlarımıza ve maden işçilerimize başarılar dilerim.

Saygılar sunarım.

Bülent ECEVİT
Cumhuriyet Halk Partisi
Genel Başkanı

Türkiye Madencilik Bilimsel ve Teknik Kongresi
DSİ Konferans Salonu Ankara

Çağrınıza içtenlikle teşekkür eder. Kongrenize başarı dilekelerimle saygı-
Jarımı sunarım.

Benice BORAN
Türkiye İşçi Partisi Genel Başkanı

Madencilik
Bilimsel ve Teknik Kongresi
Divan Başkanlığına, ANKARA

Yeraltı ve yerüstü madenlerimiz üzerindeki sömürünün bir kere daha vur-
gulanacağı, bu yönde tebliğlerin tartışılacağı, maden sömürüsüne karşı
görüşlerin oluşturulacağı kongrenize basanlar dilerim.

Saygılarımla,
Aykut GÖKER
Tüted Gn. Bşk.

Türkiye Madencilik Bilimsel ve Teknik
Kongresi

Kongrenizin Ülkemiz madenciliğine katkıda bulunacağı şimdiden bellidir.
Bilinir ki, madenciliğimizin teknik geriliği tartışılmaz. Bunun nedeni ise
«acıktır. Ülkemiz madenciliği emperyalizm ve emperyalizmle bütünleşmiş
yerli tekeli burjuvazinin sömürü, soygun ve talan alanı içinde bulunmak-
tadır.

Bu nedenle, soruna salt teknik gerilik açısından yaklaşmak ve teknik geri-
liği modernize etmek için uğraşı vermek yeterli bir sonuç getirmez.

Tekniğin, teknolojinin, bilimselliğin işçi sınıfı ve yoksul köylülüğün yükselen
.mücadelesine de katkıda bulunması, emeğin kurtuluşuna yardımcı olması
gerekir.

İşçi sınıfı, yoksul köylülük ve tüm yurtsever teknik elemanların kongreniz-
den beklediği de budur.

Siz bu amaca da yöneleceğinize inanıyor ve başarılar diliyoruz.

Genel Başkan Genel Sekreter
Çetin UYGUR Abdullah YILMAZ
Yeraltı Maden - İş Sendikası

•Madencilik Bilimsel ve Teknik Kongresi
Divan Başkanlığına
A N K A R A

Ülkemiz üzerindeki emperyalist sömürünün en yoğun olduğu bir alan da,
yeraltı kaynaklarımızdır. Bizler, emekten yana makina mühendisleri ola-
rak, Kongrenizin, ülkemizin yeraltı kaynaklarının gerçek sahibinin emekçi

halkımız olduğunun ve madenlerimizin egemen sınıfların değil halkımızın çıkarları doğrultusunda işletilmesinin gereğinin belirleneceği bir platform olacağına inancımızı belirtir, Kongre çalışmalarınıza başarılar dileriz.

Saygılarımızla,

TMMOB
Makina Mühendisleri Odası
Başkan
İsmet Rıza CEBİ

Türkiye Maden Mühendisleri Odası Başkanlığı ANKARA

Türkiye madencilik bilimsel ve teknik kongresine vaki davetinize teşekkür ederim. Sıhhi durumum nedeniyle kıymetli davetinize icabet edemeyeceğimden Özur dilerim. Kongremizin başarılı ve memleketimiz için hayırlı olmasını candan dHer, bütün kongre üyelerine saygı ve selâmlarımı sunarım.

Nadir Hakkı ÖNEN

TMMOB
Maden Mühendisleri Odası Madencilik Bilimsel
ve Teknik 5. Kongresi
Yürütme Kurulu Başkanlığı
Selanik Cad. 19/3
Anka ra

Kongremizin 15.2.1977 tarihli dördüncü oturumu yönetme görevini eşimin rahatsızlığı nedeniyle üstlenemeyeceğimi üzülererek bildirir, bu örnek ve onurlu davranışınızı saygıyla anar, Kongrenin halkımızın çıkarları doğrultusunda başarıyla sonuçlanmasını dilerim.

Saygılarımla.

Ali AKAR

TÜRKİYE

MADENCİLİK BİLİMSEL VE TEKNİK

5. KONGRESİ TEBLİĞLERİ

GENEL AÇIK İŞLETME YÖNTEMLERİ VE ALTERNATİF YÖNTEMLERİN
SEÇİMİNDE MALİ VE EKONOMİK DEĞERLENDİRME TEKNİKLERİNİN
UYGULANMASI

Sabahattin GAZANFER (*)

Ö z e t :

Açık işletmecilik faaliyetleri, sürekli periyodik sistemler içerisinde gerçekleştirilmektedir. Yazının birinci bölümünde, söz konusu sistemler içerisinde yer alan açık işletme yöntemleri ve ilgili teçhizat kısaca açıklanmağa çalışılmaktadır.

Açık işletme yöntemlerinin seçiminde, teknik faktörlere ek olarak malî ve ekonomik değerlendirme kriterlerinin nasıl kullanılabileceği konusu ikinci bölümde basitçe işlenmektedir.

S u m m a r y :

Surface mining activities are generally carried out by either continuous or cyclic operations. In the first part of the paper, the mining methods and the equipment associated with these operations are briefly explained. The subject applying financial and economic evaluation criteria, in addition to the technical factors, for the selection of surface mining methods is dealt with in the second part.

(*) Maden Y. Mühendisi, GLİ. Müessesesi, Tavşanlı - KÜTAHYA.

SERT ÖRTÜ TABAKALI AÇIK İŞLETMELERDE UYGULANABİLEN
DEKAPAJ YÖNTEMLERİ

Tahir PARLAK (*)

Ö z e t :

Sert örtü tabakalı işletmelerde uygulanabilen dekapaj usûllerini saptamak ve TKİ Garp Linyitleri işletmesi Müessesesi'nde uygulanmakta olan ekskavatör-kamyon ve dragline dekapaj yöntemlerinin daha rantabl çalıştırılması olanaklarını araştırmak üzere dış ülkelerde incelemeler yapılmıştır.

Bu tebliğde, yurt dışı ülkelerde ve-G.L.I. Müessesesi'nde yapılan incelemeler ve edinilen bilgiler ile bunların değerlendirilmesi takdim edilmektedir.

S u m m a r y :

A research has been carried out in foreign countries to find out more rentable method of stripping of overburden in open pit operation, in order to replace present stripping method (Power shovel - truck haulage and dragline) used in Western Lignite operations (A subsidiary of TKI) where overburden consist of hard Marl.

In this paper, the result of investigation in foreign countries and in Western Lignite Mines and their evaluation are presented.

(*) Maden Topoğrafı Yüksek Mühendisi ve Maden Mühendisi, Garp Linyitleri İşletmesi Müessesesi Müdür Yardımcısı (Teknik.)

BİLGİSAYARLAR VE MADENCİLİK

Hüseyin AÇIKGÖZ (*)

Ö z e t :

Bu tebliğde, bilgisayar programlama dillerinden FORTRAN - IV programlama dili kullanılarak yapılan rezerv hesapları, tenor dağılımları ve açık işletme uygulanacak maden yataklarında işletme sınırının çizilmesine ışık tutacak bazı hesaplamalara yer verilmiştir.

Rezerv hesapları bölümünde uygulanan programlardan bir tanesinin listesi ve her programın çıktıları tablo halinde verilmiş, tenor dağılımı bölümünde prensipler anlatılmış, örnek bir bilgisayar çıktısı verilmiş, açık işletme sınırlarının çizilmesi ile ilgili bölümde de prensipler anlatılarak ,örnek bir uygulamaya yer verilmiştir.

S u m m a r y :

The purpose of this paper is to give an idea (using one of the computer programming language, FORTRAN - IV) about reserve calculation, grade distribution and plotting pit boundaries of ore bodies where open pit mining is applied.

Starting from data which are used in reserve calculation section, one of the list of programs which are applied and their outputs are given in tables. In the grade distribution section, principles of method are explained and a sample output is given Finally in the ore bodies where open pit mining method is applied, the principles are explained and an application procedure is discussed.

(*) M.T.A. Enstitüsü Plân ve Koordinasyon Dairesi. Sistem Çözümleyicisi ve Bilgisayar programcısı.

MADEN MAKİNALARI SANAYİİ VE TÜRKİYE

Doç. Dr. Şinası ESKİKAYA (*),

Ö z e t :

Bugün Türkiye'de, maden endüstrisinde kullanılan bir çok araç-gereç ve makina fiilen yapılabildiği halde, henüz örgütlenmiş bağımsız bir maden makineleri sanayii yoktur. Yeraltı servetlerimizi ülke çıkarlarına en uygun şekilde çalıştırmanın bir koşu Tu da, madenlerimizde kullanılan araç, gereç ve makineyi kendimizin yapmasıdır. Böyle bir sanayî kurmanın en uygun yolu ise halen E.K.I. ve G.L.I. ye ait merkez Atelyelerinde varolan potansiyelden yararlanmak ve bu çekirdekler etrafında gerekli örgütlenmeyi yapmaktır.

A b s t r a c t

In this paper importance and necessity of an organized national mining machinery is outlined. After a brief description of two enormous workshops, which belong to E.K.I. (Ereğli Coal Administration) and G.L.I (Western Lignite Administration), some preliminary remarks about the future Turkish Mining Machinery Industry have been given.

(*) İ.T.Ü. Maden Fakültesi.

MANGAN CEVHERLERİNİN YÜKSEK ALAN ŞİDDETLİ MANYETİK AYIRMA İLE ZENGİNLEŞTİRİLMESİ

Gündüz ATEŞOK (*)

Ö z e t :

Bu tebliğin konusu, Erzincan - İliç Bölgesi Manganez cevherlerinin, yüksek alan şiddetli manyetik ayırıcılarda değerlendirilmesi olanaklarını, kapsamaktadır.

Laboratuvar Manyetik ayırma deneyleri iki tip yüksek alan şiddetli manyetik ayırıcıda gerçekleştirilmiştir. Döner silindiri (Rapid tipi) bantlı manyetik separatöründe yapılan deneylerde % 69.05 MnO_2 içeren cevher % 80.45'e konsantre edilmiş, manyetik ayırma verimi % 83.40 olmuştur. Endüstri Silindiri (EndustriRoll) tipi Manyetik ayırıcıda ise aynı cevher % 80.78'e konsantre edilmiş, verimi ise % 75.82 olmuştur.

Sonuç olarak, Erzincan - İliç manganez cevherindeki manganez içeriği, yüksek alan şiddetli Manyetik ayırıcılarda ortalama % 80 verimle, % 50 tenörlü MnO_2 içeriği elde edilebileceği anlaşılmıştır.

A b s t r a c t :

This paper deals with the application of high intensity magnetic separation to the manganese ores of the Erzincan - Ilic region.

Two types of high intensity magnetic separators were used for the laboratory tests. In the tests carried out with the Rapid type magnetic separator MnO₂ content of 69.05 % in the original ore was increased to 80.45 % in the concentrate, with a recovery of 83.40 % Using the same ore, the Induced Roll magnetic Separator produced a concentrate assaying 80.78 % MnO₂ with a recovery of 75.82 %.

As a result, it was concluded that the manganese ores of the Erzincan, liic region can be treated in high intensity magnetic separators to produce a concentrate assaying approximately 80.50 % MnO₂ with an average recovery of 80 %.

(*) I.T.Ü. Maden Fakültesi, Cevher Hazırlama Kürsüsü Maden V. Müh. Asistan.

KARADENİZ BAKIR İŞLETMELERİ ÇAKMAKKAYA KONSANTRATÖRÜNDE FLOKÜLASYONLA BERRAK SU ELDE EDİLMESİ

Baki YARAR* Zeki M. DOĞAN**

Ö z e t :

Karadeniz Bakır İşletmeleri Çakmakkaya Konsantratöründe balk flotasyon artığının çökme özelliğine poliakrilamid kökenli flokülantların etkisi ve berrak su elde etme şartları incelenmiştir. Böylece elde edilen suyun flotasyona olumsuz etkisi olmadığı gözlenmiştir.

S u m m a r y

The effects of Polyacrylamides on the settling characteristics of bulk-flotation tailing of a low grade copper ore at the Flotation Plant of Karadeniz Copper Co. and the conditions to obtain clear water have been investigated. Laboratory floutation tests have shown that the residual flocculant in the pulp does not alter the flotation property with xanthate.

(*) Doçent Dr., Kimya Bölümü, O.D.T.Ü. Ankara

(**) Assoc. Prof. Dr., Maden Müh. Bölümü, O.D.T.Ü. Ankara

KÜRESEL AGLOMERASYON YÖNTEMİNDEKİ GELİŞMELER

Dr. Halim DEMİREL* Hüseyin ÖZDAĞ**

Ö z e t :

Bu bildiride sulu küresel aglomerasyon tekniğinin ana hatları ve gelişimi kısaca verilmiştir. Küresel aglomerasyon tekniği katı taneler içeren sulu süspansiyona karışmayan ikinci bir sıvı ekleyerek katı tanelerin selektif

olarak bu ikinci sıvı tarafından önce flokül haline sonra da pelet haline gelmesi işlemidir. Endüstriyel uygulamaları bildiride örneklendirilmiştir.

A b s t r a c t :

In this paper a brief outline and development of wet spherical agglomeration process is given. In this process a immiscible second liquid which is added to a suspension acts as bridging liquid between the solid particles and first the flocs form then the spherical pellets form potential application of this technique in a number of fields are suggested by the use of specific examples.

(*) Maden Müh. Hacettepe Üniversitesi. Yer Bilimleri Ens. Öğretim Görevlisi.

<**) Maden Yük. Müh. Hacettepe Üniversitesi, Yer Bilimleri Enst. Asistanı.

TOZ KÖMÜRÜN KÜRESEL AG LOMERAS YON LA KAZANILMASI

Dr. Halim DEMİREL*

Ö z e t :

Bu tebliğde verilen çalışma, küresel aglomerasyon işleminin toz kömürün kazanılmasında kullanımını kapsamaktadır.

önce, hidrokarbonlu bağlayıcı sıvıyla elde edilen kömür peletlerinin oluşum mekanizması incelenmektedir. Daha sonra, elde edilen kömür peletlerine uygulanan analizlerin sonuçları ile deneysel sonuçların ve sayısal değerlerin tartışılması yapılmaktadır. Ayrıca küresel aglomerasyon yönteminin endüstriyel tesislere uygulanmasının saptanması değerlendirilmektedir.

A b s t r a c t :

The work described in this paper deals with the application of spherical agglomeration process to fine coal recovery.

initial work was concerned with the formation of hydrocarbon based coal pellets. From there on the work carried out included the chemical and physical analysis of the pellets.

Experimental results and their discussion were carried out. Attempts are also to assess the applicability of the process to commercial plants.

<*) Maden Müh. Hacettepe Üniversitesi Yerbilimleri Enstitüsü Maden Bölümü Öğretim Görevlisi.

KÖMÜR MASERALLERİMİN ZENGİNLEŞTİRİLMESİ VE KÖMÜR TEKNOLOJİSİNDEKİ ÖNEMİ

Gülhan ÖZBAYÖĞLİP Çetin HOŞTEN**

Ö z e t :

Bu tebliğde kömür maserallerinin zenginleştirilmesi ve kömür petrografisinin bazı uygulamaları ile ilgili bir laboratuvar çalışması sunulmaktadır.

Maserallerin farklı tane ve gravite fraksiyonlarındaki dağılımı incelenmiş ve bu özelliklerinden faydalanılarak maseral konsantreleri elde edilmiştir. Bir flotasyon devresi incelenerek maserallerin yüzeblirlikleri hakkında bilgi verilmiştir.

Araştırma neticesinde serbest şişme ve Hardgrove öğütülebilirlik indekslerinin değişiminin petrografik kompozisyon ile yakından ilgili olduğu görülmüştür.

A b s t r a c t :

This paper presents a laboratory study of the enrichment of coal macerals and some applications of coal petrography.

The distribution of macerals in various size and gravity fractions was investigated and utilizing the behaviour characteristics of macerals under breakage and gravity separations reasonably pure maceral concentrates were obtained. In addition, the floatability of macerals was indicated.

The free swelling index and the Hardgrove grindability index were found to be related to petrographic components.

(*) Maden Yük. Müh., Öğretim Görevlisi, O.D.T.Ü., Maden Müh. Bölümü.

(**) Maden Yük. Müh., Asistan, O.D.T.Ü., Maden Müh. Bölümü.

GERİLİM ENERJİSİ BAZLI ÜÇ MATEMATİK UFALAMA MODELİ Dr. Erdoğan YİĞİT*

Ö z e t :

Ufalamada çok sözü edilen bir parametre birim yeni yüzey enerjisi, erg/cm² deyimidir. Bu birimin tabiatıyla katı maddelerin kırılması esnasında

sarfedilen birim gerilim enerjisi, $e_1 = \frac{4?}{2E}$, erg/cm³ ile yakın alâkası vardır.

Çekme gerilmesi altında kırıldığı kabul edilen üç matematik modelde - ilk ikisi statik yükleme ve sonuncusu dinamik yükleme - birim yeni yüzey enerjisi birim gerilim enerjisinden faydalanılarak hesaplanmıştır. Kalker, Kuartz, Kalsit ve Cam için literatürde bulunan ortalama fiziksel de-

ğerler bu üç model için bulunan formüllerde kullanılmış olup hesaplanan birim yeni yüzey enerjileri deneysel ve teorik değerlerle karşılaştırılmışlardır.,

Modellerin hesaplanan değerleri deneysel değerlere oldukça yakın olup modellerin uygulamada kullanılma imkânları olduğu ortaya çıkmaktadır.

A b s t r a c t :

A parameter of interest in the theory of comminution is the energy absorbed per unit new surface produced, erg/cm². Naturally this unit has certain relation to the strain energy per unit volume of the solid at fracture. Unit new surface energy is calculated from three mathematical models : the first two under static loading and the third under dynamic loading assuming fracture by tensile stresses.

The average physical characteristics of Limestone, Quartz Calcite and -Glass which are found in the literature *are* used in the formulas of these three mathematical models. The calculated values of the new surface energies from these models are compared with experimental and theoretical values.

The values from these models *are* reasonably close to those from experiments consequently there is the possibility for application these models in practice.

<*) Ege Üniversitesi, Maden Bölümü, Bornova - İzmir.

DEMİR-ÇELİK ENDÜSTRİSİNDE YÜKSEK FIRIN ÖNCESİ MATERIAL'İN HAZIRLANMASININ ÖNEMİ

Dr. Özer AYIŞKAN *

Ö z e t :

Bu tebliğde Demir Çelik Endüstrisinde materialin yüksek fırından önce aglomerasyon öncesi ve sonrasında yapılacak karışımlarla, şarjın kimyasal ve fiziksel yapısının optimum seviyede ve homojen tutulmasının önemi ve imkânları belirtmeye çalışılmaktadır.

S u m m a r y :

It is well recognised that to obtain maximum efficiency at the blast furnace the blast furnace it is essential to charge material having constant physical and chemical properties. In this article it is explained about an efficient blending system that will overcome problems of variability between ores and hence provide uniform blast furnace burdens.

<*) M.T.A. Teknoloji Dairesi Bşk. Yrd.

TAŞHARMAN URANYUM CEVHERİNİN TEKNOLOJİK DEĞERLENDİRİLMESİ

Utku SADIK*

Ö z e t :

Salihli - Köprübaşı bölgesine ait Taşharman - Konglemera ve Tüflü cevherleri (Dahlite bağlı uranyum, ortalama % 0,030 U_3O_8) üzerine yapılan statik koion testleri, düşük uranyum çözünürlüğü verdiği için, Kasar cevherleriyle karma numuneler hazırlanmış ve 40 kg- H_2SO_4 /ton - Karışım —4 cm tane iriliği gibi ekonomik liçing değerlerine ulaşılmıştır. Daha kesin veriler için pilot çapta çalışmalar önerilmiştir.

S u m m a r y :

Since the static column tests, on the Taşharman - Conglomerate and Tuffite ores (Uranium in Dahlite, about 0,030 % U_3O_8) from Salihli - Köprübaşı area, resulted in low uranium recovery, the blended samples with Kasar ore were prepared and some economical leaching values such as 40 kg - H_2SO_4 /ton - blend and —4 cm particle size were obtained. For further definite technological findings pilotscale studies have been proposed.

(*) Kimya Y. Mühendisi, M.T.A. Enstitüsü.

KASAR URANYUM CEVHERİNİN PİLOT CAPTA DEĞERLENDİRİLMESİ

URANYUM PİLOT EKİBİ *

Ö z e t :

Laboratuvar deneylerinin bir sonucu olarak. Kasar cevheri (% 0,04 U_3O_8) pilot çapta test edilmiştir. Hücre ve Yığma liçing yöntemlerinin uygulanmasıyla elde edilen ana çözeltilerdeki uranyum, SX sistemiyle amiltmakta, konsantre edilerek $Mg U_2O_8$ — Sarı Pasta (%60-70 U_3O_8) şeklinde çöktürülmektedir. Yapılan çalışmalarla, endüstriyel tesis için gerekli veriler toplanmıştır.

S u m m a r y :

As a result of preliminary laboratory experiments Kasar ore (% 0.04 U_3O_8) was tested in pilot plant scale. By the application of stall and heap leaching, uranium was extracted into pregnant solutions and then purified and concentrated by means of SX - Units. Finally, the uranium was precipitated as a MgU_2O_8 — Yellow Cake with 60-70 % U_3O_8 content. By these works, essential informations for an industrial plant have been obtained.

- (*) Uranyum Pilot Ekibi MTA Enstitüsü.
Utku SadıkKimya Y. Müh.
Bayram ÇıralıKimya Y. Müh.
Nazım BilgenKimya Y. Müh.
Mehmet ÖngelKimya Müh.
Fahri MentешеKimya Müh.
Ercan GürbüzatikKimya Müh.
Halil AlkanKimya Müh.
Muzaffer AkkaşKimya Y. Müh.

BAYER PROSESİ İLE ALÜMİNA ÜRETİMİNDE BOKSİT KOMPONENTLERİNİN ETKİLERİ

Aykut VURAL *

Ö z e t :

Bilindiği gibi Türkiye'de alümina üretimine Seydişehir Etibank Alüminyum Tesisleri Alümina Fabrikasında 30 Mart 1973 tarihinde başlanmıştır. Alüminyum Endüstrisinde oldukça komplike bir yer tutan Alümina Üretimi Seydişehir'de Bayer prosesi ** ile gerçekleştirilmektedir.

Türkiye için yeni olan Alümina üretiminin hammaddesi boksit'in bünyesindeki komponentler, boksiti işleyecek olan tesislerin teknolojisinden başlayarak, aparatların dizaynı, teknolojik parametreler, fabrika verimi, üretim ekonomisi ve üretilen alümina kalitesine kadar herşeyi etkilemektedir.

Bu tebliğde boksit'in iki ana komponentinin oranı olarak tarif edilen silis modülünün *** Alümina Üretimine olan etkileri bir model hazırlanarak etüd edilmiştir. Yazıda ayrıca mineralojik kompozisyonun önemi ve diğer komponentlerin etkileri teorik ve pratik donelerden faydalanılarak incelenmiştir.

S u m m a r y :

In Turkey the alumina production which is the most complicated part in the aluminium industry was started, by use of Bayer process **, at the Etibank Integrated Aluminium Complex in Seydişehir, in March 1973.

The components of bauxite which is the raw material for alumina production determine not only method of production, desing of the plant, technological parameters but also the rate of recovery, economy and the quality of produced alumina.

This paper gives an account of a model study related to the effects of silica ratio *** and theoretical and practical studies of the influence of mineralogical composition and of the components of bauxite on alumina production.

(*)Maden Y. Müh. Etibank Alüminyum Tesisleri, Seydişehir.

UZUN AYAKLARIN TAHKİMİNDE KULLANILAN «YÜRÜYEN TAHKİMAT»İN UYGULAMA KOŞULLARI

Dr. Tacettin ATAMAN (*)

Ö z e t :

Yirminci yüzyılın ikinci yansı başlarından buyana Avrupa madenciliğinde, uzun ayaklarda kullanılmaya başlanan yürüyen tahkimat sisteminin, bazı koşullarda büyük yararlar sağladığı görülmektedir. Bu sistemin hangi koşullarda uygulanabileceğinin saptanması ile bu koşulların, memleketimizin belli başlı kömür havzalarından hangilerinde bulunabileceği araştırılmıştır. Varılmış olan sonuç ilgi çekicidir.

A b s t r a c t :

Since the beginning of the second half of the twentieth century, use of powered support units in long wall faces of coal mines, provided some advantages in some circumstances. The determination of the conditions of use of this system of supporting and whether these conditions exist in our principal coal basins is investigated in this study Is interesting.

(*) Assoc. Prof. Dr. O.D.T.Ü.

SONLU ELEMENLAR YÖNTEMİ VE MADENCİLİĞE UYGULAMA OLANAKLARI

Aydın BİLGİN *

Ö z e t :

Bilgisayar kullanımı gerektiren Sonlu Elemanlar Metodu, yapıların analizinde kullanılan sayısal bir yaklaşım yöntemidir. Bu tebliğde Sonlu Elemanlar Metodu tanıtılmış ve kullanım alanları belirtilmiştir. Sonlu Elemanlar Metodunun jeoteknik ve madencilik yapılarının denge ve emniyetliliğinin araştırılmasındaki önemi vurgulanmıştır. Ayrıca, maden yapılarının dizaynında metodun geçerliliği ve güvenilirliği araştırılmıştır.

A b s t r a c t :

The Finite Element Method, which needs the use of digital computers ; is a numerical approach used for the analysis of structures. In this paper, the description and the fields of application of the Finite Element Method are given. Attention is also given to the importance of analysis of stability and safety of geotechnical and mine structures. On the other hand, the validity and reliability of the method in the design of mine structures are investigated.

(*) Maden Müh., Asistan., O.D.T.Ü. Maden Müh. Böl.

ÇÖKMENİN YAPILARA ETKİSİ

A. Günhan PAŞAMEHMETOĞLU *

Ö z e t :

Uzun ayak düzeni ile çalışan kömür ocaklarının işletilmesi sırasında yerüstündeki binalarda meydana gelecek hasarın derecesi, çökme sonucu arazide oluşan eğim değişmelerinin ve birim deformasyonların değerlerine yapıların uzun ayağa göre konumlarına, boyutlarına, yapım biçimlerine ve malzemesine bağlıdır.

Yapılarda oluşacak hasarı azaltmak veya önlemek için yeraltında ve yerüstünde uygulanabilecek birçok yöntem vardır. Bu bildiride yeraltında işletilen bir kömür damarının tümü ile alınması sonucu yerüstünde oluşan çökme eğim değişmeleri ve birim deformasyonların belirli bir bina topluluğuna olan etkilerini azaltmak için bu bina topluluğunda ve çevresinde alınan hasar azaltıcı önlemler açıklanarak elde edilen sonuçlar sunulmuştur.

A b s t r a c t :

Mining subsidence damage to structures depends on the magnitude of structure relative to the underground working, the size and shape of the structure, the methods of construction and quality of materials used. There are many underground and surface methods to prevent or decrease the subsidence damage. In this paper, the preventive works carried out in and around buildings that are completely undermined are described and conclusions are drawn.

(*) Dr., Öğretim Üyesi, O.D.T.Ü.

YERALTINDA POMPALANABİLİR BETON KARIŞIMININ DİZAYN ESASLARI

Dr. Ergin ARIOĞLU *

Ö z e t :

Yazıda, yeraltında pompa ile sevkedilecek akıcı kıvamdaki beton karışımlarının özellikleri ve karışım hesabı ile ilgili esastan verilmiştir.

S u m m a r y :

This article is intended to give, in brief, a fundamental knowledge regarding concrete mixture to be used in mining engineering.

Also, in this paper, the concept of a rational mix design of concrete is

discussed in order to provide useful a guidance for the practising mining engineer in some detail.

(*) İ.T.Ü. Maden Fakültesi Asistanı, Dr. Y. Müh.

ZONGULDAK KÖMÜR HAVZASI KOZLU BÖLGESİNDE YAPILAN METAN DRENAJ ÇALIŞMALARI VE ALINAN SONUÇLAR

Muammer COŞKUN*

Ö z e t :

Zonguldak kömür havzasında metan drenajı ile ilgili ciddi çalışmalar 1973 yılında başlamıştır. Uygulamaya Kozlu Bölgesinde kurulan yerüstü maden drenaj tesisi, kuyu içi ve ocağa döşenen boru şebekeleriyle geçilmiştir. Alınan sonuçlar olumlu olup şebekenin tüm ocağa uzatılması için çalışmalar yapılmaktadır.

Metan drenajında en önemli işlerden biri uygulama yapılacak panoda delik düzeninin tesbiti ve bu deliklerin uygun bir sondaj makinesi ile delinmesi işlemidir.

Yeteri kadar gaz karışımı ve İstenilen oranda metan çıkarılmaya başlandı-ğında bu gazdan faydalanma yolları araştırılacaktır.

A b s t r a c t :

First real attempts on methane drainage in Zonguldak Coal Basin have been made in 1973. The application of methane drainage has been possible by the installation of methane drainage plant on surface, laying pipes in the Ali Soydaş shaft and underground roadways at Kozlu Mine. The results obtained have been satisfactory and extention of pipe works have been in progress.

One of the important aspects in methane drainage is the determination of borehole pattern and the drilling of these boreholes with a suitable drilling machine.

When sufficient amount of gas-mixture with right percentage of methane has been extracted, then the use of this gas will be investigated.

(*) Maden Yüksek Mühendisi, E.K.I.

ZONGULDAK KOZLU BÖLGESİNDE MEYDANA GELEN GAZ VE KÖMÜR PÜSKÜRME OLAYLARI

Kâmil AYRAL*

Ö z e t :

Zonguldak Kömür Havzası kozlu Bölgesinde derinlere İnildikçe gaz ve

kömür püskürme olayları da artmıştır. 1969 yılından bugüne kadar meydana gelen olaylardan önemli kabul edilen 17 si en ince ayrıntılarına kadar incelenerek bir tabloda toplanmıştır. Olayların kritiği yapılarak gerçek sebepleri saptanmaya çalışılmıştır.

1974 yılından sonra tüm püskürme olayları yerinde, görülerek incelenmiştir. Son iki olayda açığa çıkan metan miktarları ölçülerek zamana göre eğrileri çizilmiştir.

Gaz ve kömür püskürmelerinin önceden tesbiti ve önlenmesi için sondajlar yapılmakta ve ateşleme ile sunî püskürtme yaratılmaya çalışılmaktadır. Ayrıca tahkikat yönünden diğer bazı özel tedbirler alınmaktadır.

A b s t r a c t :

As the working depth increases at Kozlu Mine of Zonguldak Coal Basin the frequency of occurrence of gas and coal outbursts shows sign of increase 17 of the most important occurrences since 1969 upto now have been tabulated and- examined in small details. They have been critically examined and real causes of occurrences have been tried to determine. After 1974 all the gas and coal outburst site's have been seen and according by judged. The amount of gaz (Methane) liberated in the last two cases have been measured and plotted against time scale.

For the determination and prevention of outbursts advanced drilling and induced firing is being carried out. On the other- hand, other special precautions, such as additional supporting use of compressed air breathing apparatus in narrow headings is being practiced.

<*) Maden Mühendisi, E.K.İ.

ZONGULDAK KÖMÜR HAVZASINDA KENDİLİĞİNDEN YANABİLEN DAMARLARDA ALINMASI GEREKLİ TEDBİRLER VE MÜCADELE YÖNTEMLERİ

Mehmet DÜNDAR*
Kâmil AYRAL **
Muammer COŞKUN***

Ö z e t :

Zonguldak Kömür havzasında, üretim yapılan bazı damarların kendiliğinden yanmaya müsait olduğu çok eskiden beri bilinmektedir. Alınan tedbirlere rağmen alevli ocak yangınları ve doıayısı ile İnfılâklar günümüze kadar tamamen önlenememiştir.

Kendiliğinden yanmanın oluşmasına tesir eden etkenlerin çok iyi bilinmesi gereklidir.

Havzada ilk olarak kendiliğinden yanmaya müsait olan damarlar sistemli bir şekilde sınıflandırılmaya çalışılmıştır.

Panoların hazırlık ve üretimi esnasında alınacak tedbirler belirtilmiştir. Kendiliğinden yanmaya müsait panolarda havalandırma üzerinde önemle durulmuş ve hava analizlerinin muntazam aralıklarla yapılarak CO/O* azalması oranı ile kızışmanın erken safhalarda tesbit edilebileceği izah edilmiştir.

Son bir yıl zarfında Havzada ve özellikle Kozlu bölgesinde ocak yangınlarını önleyici tedbirler benimsenmiş ve sonuç olarak hiçbir alevli ocak yangını ile karşılaşılmamıştır.

Üretimi biten panolar, yangın çıksın veya çıkmasın ; yangın çıkan panolar ise geciktirilmeden sızdırmaz bir şekilde barajlarla kapatılır.

A b s t r a c t :

It has been known for a very long time that some of the coal seams at Zpnguldak Coal Basin is liable to spontaneous combustion. Open fires and explosions underground due to heatings could have not been completely prevented up to now although all the necessary precautions taken and methods of combating considered.

Factors effecting development of spontaneous combustion have to be known in great detail.

At the Coal Basin for the first time the seams liable to spontaneous combustion have been tried to be systematically classified.

The precautions taken during the development and working of coal seams have been mentioned. System of ventilation have been greatly stressed and, it has been explained that by complete mine air analysis and determination of CO/O2 deficiency ratios. The spontaneous heatings can be detected at early stages.

In the last year or so, in Zonguldak Coal Basin and particularly at Kozlu Mine precautions against spontaneous heating have been successfully adopted and as a result no open fires underground have been come across.

After finishing of a district liable to spontaneous heating and other districts in case of an open fire have to be sealed off immediately with taking care of leakage.

(*) E.K.I. Kozlu Bölgesi - Emniyet Başmühendisi

(") E.K.I. Kozlu Bölgesi - İstihsal Başmühendisi

(—) E.K.I. Kozlu Bölgesi - Maden Yük. Müh.

MİNERAL VE MİNERAL ENDÜSTRİSİ ÜRETİM GÖRÜNÜMÜ VE DIŞ TİCARETTEKİ YERİ

İşık ÖZPEKER*

Ö z e t :

Son on yılda ulusal mineral ve sanayii üretiminin genişlemesinin devamı-

na karşın, mineral ve mineral endüstrisi dışalımını, dışsatımından daha hızla artmaktadır. Bu özdeklerin dış ticaretteki değeri, genel dış ticaret oyununun büyümesiyle doğrusal bağımlıdır. Gelecekte madencilik ve madencilik sanayii beklenen düzeyde geliştirilemezse, Türk dış ticaret açığını geniş çapta dışalım yönünde etkileyen en önemli kalem olacaktır.

A b s t r a c t :

Although production of mineral and mineral industry continued to expand during the last ten years, imports of minerals and mineral industry's products increased more rapid than exports of same items. The value of these commodities in foreign trade is a linear function of foreign bulk trade growth. If mineral industry's and mineral's production are not developed in expected rate, then will become the most important items which influence the Turkish foreign trade balance to a large degree in favor of import in the future.

O Doç. Dr. I.T.Ö. Maden Fakültesi.

OCAK HAVASININ ETÜDÜ, GAZ VE KÖMÜR TOZU PATLAMALARI, ANİ METAN PÜSKÜRMELERİ

Şerafettin ÜSTÜNKOL*

Tevfik GÜYAGÜLER **

Ö z e t :

Bu tebliğin amacı, ocak havası, gaz ve kömür tozu patlamaları ile ani metan püskürmelerinin, ayrıntılara inilmeden, önemini anlatmak ve alınacak önemler hakkında pratik bilgi vermektir.

insan solunumuna ilişkin kısa bir girişten sonra ocak havası, içerdiği önemli gazlar, toz, özellikleri ve önleme yolları anlatılmıştır.

Ocak yangınlarının (özellikle kendi kendine yanmaya müsait kömür damarlarında oluşan) ilk safhalarında nasıl belirleneceği ve ocak havasında meydana gelen değişiklikler hakkında bilgi verilmiştir.

Gaz, kömür tozu ile toz - gaz karışımının oluşturduğu patlamalar özellikleri ve önleme metodları ve konu ile ilişkisi olması açısından COWARD üçgenleri tanıtılmıştır.

Son olarak, ocakta derinlere inildikçe karşılaşılma olasılığının arttığı, önemli bir konu, ani metan püskürmeleri, nedenleri, karakterleri ve önleme yolları üzerinde durulmuştur.

A b s t r a c t :

The main purpose of this paper is to give information about mine air, mine gases, and coal - dust explosions, mine fires and sudden methane outburst.

Also brief explanation about human respiration, mine air elements, dust and dust prevention methods is yielded.

How to detect mine fires (especially fires because of spontaneous combustion) at early stages and the effects of these on the mine air is explained.

The explosion of gases, coal - dust and gas - dust mixture, and their prevention are studied.

Coward triangles which are related with gas explosibility are explained. The last but not the least, the reasons for sudden methane outburst, its characteristics and precautions to decrease this potential danger are given.

(*) Maden Y. Müh. E.K.İ. Müessesesi, Zonguldak.

(**) Öğretim Üyesi, Maden Mühendisliği Bölümü O.D.T.Ü.

YÜKSEK ALAN ŞİDDETLİ MANYETİK AYIRICILARIN CEVHER HAZIRLAMA ENDÜSTRİSİNDE KULLANILIŞI

Güven ÖNAL*

Ö z e t :

Bu tebliğde yüksek alan şiddetli manyetik ayırma ve prensipleri kısaca incelenip, halen cevher hazırlama endüstrisinde kullanılmakta olan ayırıcılar genel olarak açıklanarak, yüksek alan şiddetli manyetik ayırmanın bugünkü ve gelecekteki uygulamasına değinilmektedir.

S u m m a r y :

This paper presents a survey of high - intensity magnetic separation. The principles involved are briefly discussed. Some currently available high - intensity separators and their characteristics are illustrated. Present and future applications of high - intensity magnetic separation in industrial mineral beneficiations are indicated.

(*) Doç. Dr. Maden Yük. Müh. I.T.Ü. Maden Fakültesi.

TÜRKİYE'DE UYGULANMAKTA OLAN MODERN URANYUM ARAMA YÖNTEMLERİ

John W. KING*

Ö z e t :

Bugün, Türkiye ve Dünyanın diğer yerlerindeki kumtaşı tipi uranyum aramaları birbirine bağlı ve çok yönlü yöntemleri gerektirir. Modern projeler \.

uçak, yüzey ve yeraltı prospeksiyonun tek tek ve koordineli olarak ve buna ilâveten jeoloji, radyasyon Jeofiziği, toprak-su ve yeraltı jeokimyası olarak yorumlanan yöntemleri kullanırlar. Gerektiğinde kısa aralıklarla karot alınan, rotary - karotsuz sondajların jeolojik ve elektronik bağlan yeterli yeraltı bilgilerini temin eder. Yukarıdaki verilerin sabırla yorumu bir projenin sonucunu saptayabilir.

A b s t r a c t :

Exploration for uranium in sandstone hosts in Turkey and elsewhere today, requires sophisticated multidisciplinary methods. Modern projects employ phased and coordinated air, ground and sub -surface surveys and investigations that consider geology ; radiation geophysics ; and soil, water, and sub - surface geochemistry. Geologic and electronic logging of holes drilled by rotary noncore rigs, backed by a few core intervals, provides adequate sub-surface information. Sagacity in interpretation of those data may determine the outcome of a project.

(*) international Atomic Energy Agency

MADENCİLİKTE GELİŞMELER VE BUNUN GELİŞMEKTE OLAN ÜLKELER TİCARETİNE ETKİLERİ

Dr. K. P. WANG *

Özet :

Yazar tebliğinde, ticarete geniş yer tutan ve endüstriyel kalkınmada yeri olan maden ticaret olanaklarının araştırılması üzerinde durmaktadır. Gelişmekte olanlar da dahil, tüm ülkelerin madencilik işlerini başarıyla yürütebilmeleri için dünya çapındaki üretim ve pazarlama bilgilerine kumanda etmeleri önerilmektedir.

Maden ekonomisi ve istatistik bilgilerinin kuvvetlendirilmesi bu yönde atılacak ilk adım olacağı görüşü savunulmaktadır.

Yazar araştırma ve incelemesinde genel olarak aşağıdaki başlıklara dikkati çekerek :

- Pazarlar ve rakipler hakkında bilgilenme,
- Madencilik Girişimlerinin Tesisi,
- Madencilik faaliyetlerinden sağlanacak faydalar, fiyatlar ve karteller,
- Şartnameler ve üretim safhası,
- İzabe tesislerinin yeri,
- Nakliyatla ilgili görüşler,
- Çok uluslu şirketler.
- Hükümet rolü,

görüştürmelerini savunmakta, sonuç ve öneriler kısmında ise Maden Araştırma Grubu'nun kurularak göreceği işlevler belirtilmektedir.

A b s t r a c t :

In this paper, importance of the effects of foreign mineral's trade on the industrial development is particularly emphasized and prudential monitoring of producing and marketing knowledge on a world-wide scale is proposed for the benefits of whole countries including the developed ones. Obtaining the perfectly adequate data on mineral economics and statistics has been considered as the most convenient way to overcome the difficulties to be encountered in mineral's development. To achieve this target organizing and establishing a «mineral's surveillance group» has been recommended conclusively.

(*) U. S. Department of Interior, Bureau of Mines.

YENİ BİR NÜKLEER ENERJİ KAYNAĞI : BOĞAZLAR

Dr. İsmet UZKUT *

Ö z e t :

Son yıllardaki petrol fiyatları artışı nedeniyle gelişmiş endüstri ülkelerinin enerji gereksinimlerini petrol dış kaynaklardan sağlamaları zorunluluğu doğmuştur. Bu durumda en uygun seçenek nükleer enerji olmaktadır.

Yeryüzünde şimdiye kadar saptanan işletilebilir uranyum rezervleri, bu gereksinimi uzun yıllar karşılayabilecek düzeyde değildir. Bu durum dikkatlerin yerkabuğunun en büyük birikimi olan deniz suyuna toplanmasına yol açmıştır.

Çeşitli ülkelerce bu konuda yapılan incelemeler sonucu deniz suyundan uranyum elde edilebilecek yerler arasında İstanbul ve Çanakkale Boğazları birinci sırayı almaktadır.

Bu tebliğin amacı kamuoyunu aydınlatmanın yanında, ilgili kuruluşları işbirliğine davet ederek bu tür bir araştırmanın gerçekleşmesine katkıda bulunmaktadır.

A b s t r a c t :

Late increases in the price of petroleum caused, the Developed Countries to obtain their energy needs from non - petroleum sources. In this Case nuclear energy seems to be the most suitable alternative.

The exploitable world uranium deposits known up to now seem far from answering the needs for many years, and which called the attention to sea water containing the world's largest uranium reserves.

Researches made by several countries on this subject, proved that the first places possible to obtain uranium from sea water are Bosphorus and Dardanelles straits.

This paper aims to help to call public attention on to the subject and by inviting the related organizations' colobration to substantiate researches on the subject.

{*) Ege Üniversitesi.

TÜRKİYE KÖMÜR ÜRETİM VE TÜKETİM POLİTİKASININ

Maden Mühendisleri Odası

Ö z e t :

Çağımızda kömür, OPEC ülkelerinin 1973 yılı sonlarında ham petrole yaptıkları zamlaria, değerini daha çok artırmıştır.

Ülkemizin bilinen kömür varlığı çok sınırlıdır. Bu nedenle önce ülkemiz somut gerçeklerinden hareketle bu yapıya en uygun olan politik seçim yapılmalı ve politikaya uygun olarak üretim ve tüketim plânları yönlendirilmelidir.

Odamızın görüşü, taşkömürünün demir-çelik sanayiinin, linyit'in ise halkımızın ısınma gereksinmelerini karşıladıktan sonra, geriye kalan kısımların diğer tüketim alanlarında kullanılmasıdır.

Tebliğde, bugünkü üretim ve tüketim plânlamasının eleştirisi yapılarak, olması gerekene çözüm aranmaktadır.

S u m m a r y :

In recent years, the importance of coal has increased very much due to increase made on the crude oil prices by the, OPEC countries.

Our country's known coal reserve is limited therefore, after considering the real facts, the best suitable policy must be selected and according to this policy the production and consumption plans must be made.

The view of our Chambers is that the coke should be used in Iron and Steel Industry and the lignite should be used to meet the heating needs of the people first, then the remainder of it is to be used in other consuming areas.

In the paper the planning of today's production and consumption is criticized and an answer is sought for what to be done.

MADENCİLİK ÖĞRETİMİ, EĞİTİMİ VE İSTİHDAMI -

Maden Mühendisleri Odası

Ö z e t :

Teknik elemanların, özellikle maden mühendislerinin üretimdeki yerleri incelenmiştir.

Üniversite öğrenimine başlayan öğrencilere seçim hakkı tanınmadığı, bölüm seçiminin sadece sınav sonuçlarına göre yapıldığı belirtilmiştir. Bunun madencilik alanındaki İstihdamda olumsuz sonuçlar doğurduğu gösterilmiştir. Maden Endüstrisinde maden mühendisi dolaşımının çarpıcı olduğu ispatlanmıştır.

Üretim ile eğitim arasındaki ilişkinin nasıl olması gerektiği belirtilmiştir. Bu analizin ışığı altında orta öğretim, araştırma eylemleri, üretim mühendisliği-araştırma ve geliştirme mühendisliği, Lisans üstü eğitim sorunları incelenmiş ve çözüm önerileri getirilmiştir.

Ayrıca üniversiteler ve maden bölümleri arasındaki ilişkiler incelenmiş, plânlama ve özerk - demokratik üniversite sorunlarına çözümler önerilmiştir.

A b s t r a c t :

The role of technical personnel, especially of mining engineers, on production has been examined.

It has been pointed out that there is no choice for students commencing university education but that curriculum assignments are made only on the basis of test results. It has been shown that this causes negative results in mining employment. It has been shown that this causes negative results in mining employment. It has been proved that the turnover of mining engineers in the mining industry is striking.

It has been pointed out how the relationship between production and education must be. Under this analysis problems of secondary education, research activities production engineering - research and development engineering, postgraduate education have been examined and possible solutions have been proposed.

In addition, the relationship between universities and their mining departments has been examined and solutions for problems of planning and self-ruled democratic university have been proposed.

-SOM SÖZ

Bu bölümde, Yürütme Kurulu, ne yapmak istedi, ne kadarını yapabildi, öz - eleştirisi ve gelecek Bilimsel ve Teknik Kongreler için neler öneriyor bunları sıralamak istiyoruz.

Herşeyden önce kongre, karanlığa vurulan bir darbe olmalıydı. Biünmiyenleri bilinir duruma getirmek, ulusal kaynaklarımızdan en büyük yararın bu ülke halkına sağlanmasının gerekliliğini vurgulamak birincil görevimizdi. Hep daha ileriye gitmek arzulan amaçtı. Ülkemiz madenciliğini, bilimini, teknolojisini ülkemizin sosyo - ekonomik ; sosyo - politik yapısından soyutlamadan incelemek araştırmak, eleştirmek gerekir. Üstelik bu da yetmez. Uluslararası ticarî, ekonomik ve siyasal ilişkilerden de soyutlamamak gerekir ülkemiz madenciliğini. Çok uluslu tekellerin ülkemiz ma-

bencililiğine olumsuz etkileri eğitimin ilk kademelerinden başlayarak son ürünün değerlendirilmesine kadar nelerdir? Bu işlemler nasıl ve hangi yollarda gerçekleşmektedir. ? Kıskançlıkla ve titizlikle sahip olmamız gereken doğal kaynaklar üzerinde dünya çapında ne oyunlar döndürülüyor ? Yurtsever maden mühendisleri, bilim adamları ve araştırmacılar bu sorunların üzerine gitmeli, emperyalizmi ve işlevini teşhir etmelidir. Bu yurtseverlik görevidir. Kongremizin bu yönde çabaları olması da doğaldır. Görevlerimizin bu noktasında ne kadar başarılı olduk ? Duvara asılı sloganlarımızdan tutun da, tebliğler ve tartışmaları, açış konuşmaları, kongrenin yarattığı ortam, açtığı tartışma havası yani tümüyle «Türkiye Madencilik Bilimsel ve Teknik Kongre» si, bu sorunlara bir ewelkinden sanırsınız daha gerçekçi yaklaşma olanağını buldu. Ancak bu «daha gerçekçilik» derecesini zaman saptayacak.

Kongrenin özde daha ilerilere, daha gerçekçi sonuçlara yönelmesi biçim •açısından da bazı yenilikleri gerektiriyordu. Bunların başında gelen önemli noktaları şöyle sıralamak mümkündür.

— Kongre Kapsamını Genişletmek :

6u güne kadar ki kongreler ulusal çapta oluyordu. Bu ise inceleme konularını ister İstemez kısıtlıyor. Dünya madencilikindeki gelişmelerin takibi ve aktarım işlemlerini güçleştiriyordu. Artık bilim ve teknik öylesine hızla gelişiyordu ki takibi bile güçleşmişti. Dünyanın herhangi bir yerindeki gelişmeleri birinci elden dinlemek, uygulayıcıları ile fiilen, yüz yüze tartışmak, yani kısaca kongrenin uluslararası niteliğe kavuşması gereği geçen kongreden beri düşünülmekteydi. Böyle bir atılımın ülkemiz madencilikine çok şeyler kazandıracağı açıktır. Daha Nisan 1976'da bu konuda girişimler başladı. Çeşitli kuruluşlarla ilişkilere girildi ; Örneğin üniversiteler, bazı kamu kuruluşları (O.D.T.Ü., Hacettepe- Üniversitesi, I.T.Ü., T. K. I., M.T.A. Enstitüsü gibi) Birleşmiş Milletler'le de konuşuldu. Varılan ilk noktada durum şu idi; Dünyanın çeşitli yerlerinden 15'i aşkın bilim adamı ve uygulayıcı, geliş - gidiş organizasyonunu Birleşmiş Milletlerin çözümleyeceği bir şekilde Türkiye'ye gelecekler ve Kongreye katılacaklardı. Ancak daha sonra Birleşmiş Milletler Teşkilâtı bu işten caydı. Bu sefer M.T.A. Enstitüsü bu işin organizesini üstlendi. 10'u aşkın yabancı davetiye çıkarıldı. Bunlardan 4'ü olumlu yanıt verdi. Ancak kongreye İki yabancı geldi ve tebliğlerini sundular. Geleceklerini bildirdikleri halde gelmeyen İki yabancı bilim adamı hazırladıkları tebliği gönderdiler. Kongrede sunulma olanağı bulunamıyarr bu tebliğ ; tebliğler kitabında basılacaktır. Bu noktada sonuç olarak denebilir ki : Uluslararası nitelikte bir kongre yapamadık. Başarılı olamadık. Ancak yarı - uluslararası denebilecek bir girişim oldu. Bu bir başlangıçtı. Yeni aralanan bir kapı oldu. Umarız daha sonraki kongrelerde bu işlev gelişir. Kongrelerimiz uluslararası niteliğe dönüşür.

— Tebliğler Kitabı Sorunu :

Geçen kongrelerde, tebliğler kitabı kongreden önce basılıp, kongre sırasında dağıtılmıştı. Kongrelerde bilimsel tartışmalar, karşılıklı fikir alıp vermeler oluyordu. Ama orada kalıyor, yada kısa sürede unutulup gidiyordu.

Tartışmalardan çıkan sonuçlar geniş bir kitleye ulaşamıyordu. Özellikle üretim bölgelerimizin sorunları üye kitlesine yeterince aktarılamıyordu. Bu yılki kongrenin yeniliklerinden biri de tebliğler kitabının tartışmaları da içerecek şekilde kongreden sonra basımı konusudur. Kongre üyeleri, kongrede dağıtılan soru kâğıtlarına yazdıkları soruları ve konuşmacıların verdikleri yanıtları tebliğler kitabında bulacaklardır. Bu arada belirtmekte yarar var : Sorular ve yanıtlar konuşmacılara gönderilecek, böylelikle konuşmacının o anda hatırlayamadığı noktalar varsa onlar da yanıtlarda yer alacaktır. Tartışmalar daha kaliteli, daha geniş kapsamlı ve aydınlatıcı olacaktır : tartışmalar tebliğler kitabında yer alacağından tazeliğini, uyarıcılığını sürekli sürdürecektir.

— Organizasyon Sorunu :

Yürütme Kurulu, organizasyonun mükemmele yakın olması için bir hayli uğraştı. Büyük organizasyon hataları yapılmadığı kanısına ; bize gelen eleştirilerden, vardık. Ancak yine de farkına vardığımız halde çözümlenemediğimiz organizasyon bozuklukları oldu.

örneğin iki yabancı bilim adamının gelmemesi ile önceden belirtilen programdaki zoraki değişiklik. Yine programda belirtilmeyen bir tebliğin kongrede sunulması. Kongre salonundaki mikrofonların yeterli olmaması, ek mikrofon takılma olanağının bulunmaması, firmalardan gelen eşantiyon sayısının kongre üyelerinden az oluşu, son kapanış kokteylinin iptali vs- Ayrıca farkına bile varamadığımız hatalarımız da oldu. Umarız ki, bir dahaki kongrelerde bu hatalar tekrarlanmaz.

— TEŞEKKÜR ve ?

Türkiye Madencilik Bilimsel ve Teknik 5. Kongresini! arkada bıraktık. Bu kongrenin gerçekleşmesinde çeşitli kamu ve özel kuruluşların da katkıları olmuştur. Kongreye en büyük maddi ve manevî katkı M.T.A. Enstitüsünden geldi. Yabancı bilim adamlarının geliş - gidiş organizasyonunu tamamiyle üstlendi. Kongreye katılmak isteyen tüm teknik elemanlara olanak sağlandı. Aynı şekilde T.K.İ.Y© de yardımlarından ve katkılarından dolayı teşekkür ederiz. TÜBİTAK'ın kongremizi desteklemesi ve yakın ilgi göstermesi teşekkür değer ayrı bir konu. Üyelere dağıtılmak üzere eşantiyon veren kamu ve özel kuruluşlara da teşekkürlerimizi sunarız.

Ya Etibank? Gerek kongreye karşı dolaysız, olumsuz tutumuyla, gerekse de üyelerine izin vermemesiyle sanırım eleştirilmeye yeterince hak kazandı. Ancak eleştiriyi şu satırlarda yapmıyacağız. Yurtsever maden mühendisleri, teknik elemanlar ve bilim adamları bu eleştirileri halâ yapıyorlar ve öyle sanırım ki daha da yapacaklar. Şu kadarını söylemekle yetinelim : «Kongre, bilimsel ve teknik içeriktedir. Ama bu, pür (saf) ... bir bilimsellik: şeklinde anlaşılmalıdır. Her bilimsel ve teknik uğraş, son çözümlemede üretimle olan ilişkisi içinde anlaşılabilir.» (Devamı için bakınız : «T.M.M. O.B. Maden Mühendisleri Odası, 22. Dönem Çalışma Raporu.»)

Son olarak şunu vurguluyalım : TÜRKİYE MADENCİLİK BİLİMSEL VE TEKNİK 5. KONGRESİ öylesine ilgi gördü ki ; bu bizlere kıvanç verdi. Teknik kongrelerimizin oturmuşluğu, saygınlığı giderek artmaktadır. Bir dahaki teknik kongrede daha başarılı, gerçeğe daha yakın çözümlenmelere ulaşılacağı ümidiyle.